

RAPORT

POLSKIEGO PRZEWODNICTWA
W GRUPIE WYSZEHRADZKIEJ

LIPIEC 2012 - CZERWIEC 2013

Visegrad 4
Integration
& Cohesion

Polish Presidency of the Visegrad Group
July 2012–June 2013

RAPORT

POLSKIEGO PRZEWODNICTWA
W GRUPIE WYSZEHRADZKIEJ

LIPIEC 2012 - CZERWIEC 2013

WARSZAWA 2013

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

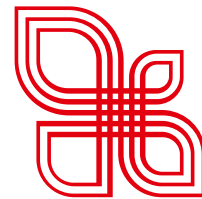
Redakcja:
Piotr Bajda

Współpraca:
Henryka Mościcka-Dendys, Zbigniew Krużyński, Piotr Samerek,
Joanna Klepacka, Robert Szadurski, Robert Frelik

Wydawca:
Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej

Skład, druk, oprawa:
PPH Zapol Dmochowski, Sobczyk Sp.J.

ISBN 978-83-63743-40-6

„Przez ostatni rok wzmocniliśmy markę Wyszehradu
i więzi wewnątrz Grupy. Jesteśmy w Unii
Europejskiej siłą na rzecz dobrych zmian.”

Minister Radosław Sikorski podczas symbolicznego
przekazania przewodnictwa w V4 węgierskim partnerom

Budapeszt, 26 czerwca 2013 roku

Spisy treści

Słowo wstępne Ministra Spraw Zagranicznych RP Radosława Sikorskiego	5
Wprowadzenie	7
Cele polskiego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej	13
Przebieg polskiego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej	15
Podsumowanie polskiego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej	27
Aneks: Wybrane dokumenty uzgodnione i przyjęte podczas polskiego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej	31

Szanowni Państwo,

Przekazuję Państwu „Raport polskiego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej (czerwiec 2012 – lipiec 2013)”, który jest podsumowaniem kolejnego etapu rozwoju współpracy regionalnej Polski, Czech, Słowacji i Węgier.

Współpraca wyszehradzka sięga korzeniami czasów wspólnej walki na rzecz przemian demokratycznych oraz nielegalnych wówczas kontaktów Solidarności Polsko-Czechosłowackiej i Solidarności Polsko-Węgierskiej.

Po odzyskaniu wolności, dzięki Deklaracji Wyszehradzkiej z 15 lutego 1991 r., współpracę tę podnieśliśmy do rangi między państwowej i przez kolejne dwie dekady umacnialiśmy jej pozycję na politycznej mapie kontynentu.

Dziś możemy już powiedzieć, że współpraca wyszehradzka jest najskuteczniejszym forum regionalnym w Europie Środkowej i z pewnością nie wyczerpała jeszcze swojego potencjału.

Społeczeństwa krajów wyszehradzkich łączy entuzjazm dla integracji europejskiej, ale też chęć decydowania o własnym losie, przekonanie, że o bezpieczeństwo i rozwój trzeba dbać wspólnie. Nie boją się zmian ani wyzwań globalizacji, ale chcą aktywnie współtworzyć zjednoczoną Europę. Reprezentują przy tym punkt widzenia i sposób odczuwania narodów Europy Środkowej. Grupa Wyszehradzka jest niczym klub dżentelmeński, gotowy współdziałać w słusznych sprawach ze wszystkimi, którzy podzielają te same wartości.

Przygotowując Raport chcieliśmy, aby nie był on wyłącznie dokumentem wycieczającym osiągnięcia polskiego przewodnictwa w V4, lecz by również przybliżył jego cele oraz przypominał o korzeniach współpracy wyszehradzkiej. Wierzę, że udało nam się stworzyć interesujący materiał.

Życzę Państwu przyjemnej lektury, niech służy odkrywaniu Grupy Wyszehradzkiej!

Wprowadzenie

Jednym z priorytetów polskiej polityki zagranicznej jest aktywność w ramach Grupy Wyszehradzkiej (V4, Visegrad 4), która stanowi wyjątkową formę współpracy regionalnej, na trwałe wpisaną w polityczną architekturę Europy Środkowej. Każde z państw Grupy ma taką samą szansę korzystania z tego narzędzia dyplomatycznego, w szczególności przy okazji rotacyjnego przewodnictwa, które trwa nietypowo od początku lipca do końca czerwca następnego roku. W dniu 1 lipca 2012 roku Polska po raz czwarty przejęła tę rolę, czerpiąc z ponad dwudziestoletniego dorobku, a jednocześnie starając się nadać nowe impulsy polityczne Grupie.

Początki współpracy wyszehradzkiej sięgają lutego 1991 roku, kiedy to prezydent Polski Lech Wałęsa, prezydent Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej Václav Havel oraz premier Republiki Węgierskiej József Antall podpisali Deklarację Wyszehradzką, która zainicjowała, jak się okazało, trwałą formę współpracy ówczesnych trzech państw postkomunistycznych.

Deklarację Wyszehradzką oraz inne dokumenty programowe V4 można znaleźć na stronie:
<http://www.visegradgroup.eu/documents/visegrad-declarations>

Już w samym tytule „Deklaracji o współpracy Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej, Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Węgierskiej w dążeniu do integracji europejskiej” został zawarty główny cel nowej inicjatywy. Trzej przywódcy wyraźnie wskazali, że nasza współpraca miała być pomocnym instrumentem

w procesie integracji z instytucjami zachodnioeuropejskimi i transatlantyckimi oraz stanowić sposób na „powrót do Europy”. Ten główny cel determinował i wpływał na formy współpracy w Europie Środkowej.

Pierwszym sukcesem Grupy Wyszehradzkiej było wyróżnienie się naszych państw na tle całego obszaru postkomunistycznego. Deklaracja Wyszehradzka była swoistym apelem wysłanym do przywódców politycznych Zachodu, aby dostrzegli w naszym regionie stabilnego i odpowiedzialnego partnera. Było to szczególnie ważne właśnie w tamtym momencie historii Europy, gdy rozpadał się Związek Socjalistycznych Republik Sowietkich, a była Jugosławia stała na krawędzi wojny domowej. W tej kryzysowej sytuacji daliśmy jasny sygnał, że chcemy odgrywać konstruktywną rolę na arenie międzynarodowej. Deklaracja Wyszehradzka była swoistą gwarancją bezpieczeństwa, szczególnie ważną dla państw zachodnich sąsiadujących z nami, a także odpowiedzią na obawy, że Europa Środkowa będzie kolejnym problemem, regionem permanentnego kryzysu,

chaosu i braku stabilizacji. Scenariusz taki nie był trudny do wyobrażenia dla każdego, kto choć trochę znał historię naszego regionu.

Grupa Wyszehradzka powstała jako płaszczyzna współpracy, której celem była integracja z instytucjami zachodnimi. Przywódcy, podpisując deklarację, zrezygnowali z instytucjonalizacji Grupy Wyszehradzkiej. Do dzisiaj V4 nie jest organizacją międzynarodową, nie posiada przyjętego statutu, sekretariatu, budżetu, ani struktur urzędniczych¹. Brak zaplecza instytucjonalnego okazał się wyjątkowo dobrym posunięciem. Dzięki temu można łatwiej odpowiadać na różne wyzwania i kryzysy, jak również szybko reagować na zmieniającą się rzeczywistość polityczną. Słabość instytucjonalna okazała się w tej sytuacji siłą polityczną. Podczas organizowanych spotkań przywódców politycznych – prezydentów, premierów czy ministrów poszczególnych resortów próbowano i próbuje się uzgadniać wspólne stanowiska oraz znaleźć wspólne podejście wobec nowych wyzwań.

Nawet rozpad Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej w 1993 roku paradoksalnie wzmocnił wizerunek Grupy. Okazało się, że coś, co mogło być źródłem wyjątkowego kryzysu, przeszło bez większych negatywnych konsekwencji. Świat z ulgą przyjął informację, że po „aksamitnej rewolucji” doszło do „aksamitnego rozvodu”.

Przeglądając się genezie V4 i próbując zrozumieć źródła jej sukcesu, należy wspomnieć o jeszcze jednym fakcie. We wszystkich pierwszych dokumentach podkreślaliśmy, jak mocno łączą nas historyczne więzi, wspólnota doświadczeń walki z komunizmem, chęć powrotu do rodziny zachodnich demokracji. W rzeczywistości na początku lat dziewięćdziesiątych dzieliło nas nie mniej, niż łączyło. Polskie doświadczenie ruchu Solidarności, który w 1980 roku skupił 1/3 dorosłych Polaków, było czymś unikalnym. Z drugiej strony u progu przemian demokratycznych Polska była gospodarczym bankrutem, w przeciwieństwie do Czechosłowacji i Węgier, które znajdowały się w stosunkowo niezłej sytuacji ekonomicznej. Warto o tym pamiętać, gdy patrzymy na dzisiejsze miejsce naszych państw w Europie i w świecie.

Niewątpliwie dużym sukcesem współpracy wyszehradzkiej było przyśpieszenie procesów integracyjnych naszych krajów, ale współpraca ta przyniosła jeszcze jeden, może nawet trochę niespodziewany, rezultat. Można zaryzykować stwierdzenie, że Grupa Wyszehradzka walnie przyczyniła się do powrotu pojęcia „Europa Środkowa” w debacie międzynarodowej. Współpraca wyszehradzka okazała się skutecznym sposobem na emancypację naszego regionu z całej postkomunistycznej przestrzeni. Oznaczało to odzyskanie tożsamości i częściowej swobody działania na arenie międzynarodowej. Istotnie ułatwiło naszym państwom przeorientowanie polityki zagranicznej w kierunku integracji z instytucjami zachodnioeuropejskimi i transatlantyckimi.

¹ Wyjątkiem jest Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki.

Podczas szczytu w Pradze w maju 1992 roku podjęto decyzję, że V4 wspólnie złoży wniosek o przyjęcie do Wspólnot Europejskich (dzisiejsza Unia Europejska), co nastąpiło w grudniu 1992 roku.

Współpraca wyszehradzka nie była pasmem samych sukcesów. Od 1993 roku obserwowaliśmy wyraźne osłabienie więzi regionalnych, głównie na skutek kryzysu politycznego na Słowacji oraz postawy ówczesnego rządu Republiki Czeskiej. W obu przypadkach widać było próbę odrzucenia środkowoeuropejskiej tożsamości. Słowacja pod rządami premiera Vladimíra Mečiara próbowała występować w roli pomostu między Wschodem a Zachodem. Z kolei ówczesny premier Republiki Czeskiej Václav Klaus sceptycznie oceniał samą ideę współpracy w ramach V4. W jego opinii Czechy nie były częścią Europy Środkowej, ale Zachodniej. Taka postawa utrudniała współpracę w przyjętej wcześniej formule i stawiała pod znakiem zapytania sens dalszego istnienia Grupy.

Przełomem okazał się rok 1998, kiedy Grupa Wyszehradzka ponownie stała się pożądanym forum konsultacji i instrumentem wsparcia na arenie międzynarodowej. Było to związane z wyborami parlamentarnymi na Słowacji i odsunięciem premiera Mečiara od władzy. Słowacja w 1998 roku znalazła się w bardzo trudnym położeniu międzynarodowym, wykluczona z pierwszej grupy państw zaproszonych do negocjacji członkowskich z Unią Europejską i NATO. W ówczesnych raportach międzynarodowej organizacji Freedom House Słowacja sytuowała się w grupie państw „częściowo wolnych” razem z Kazachstanem i Uzbekistanem. Reanimowana wówczas współpraca w formule Grupy Wyszehradzkiej okazała się efektywnym narzędziem ułatwiającym powrót Słowacji do stołów negocjacyjnych. Skuteczność udzielonego Bratysławie wsparcia dyplomatycznego wzmocniła wizerunek i prestiż całej Grupy Wyszehradzkiej oraz poszczególnych państw do niej należących. Miało to kolosalne znaczenie dla rozpoczynających się wtedy negocjacji akcesyjnych z Unią Europejską. Ta dobra passa i wizerunek silnego regionalnego ośrodka politycznej współpracy zaowocowały wnioskami ze strony państw trzecich o włączenie do V4. Grupa była wówczas atrakcyjnym klubem, którego członkostwo nobilitowało i ułatwiała prowadzenie skutecznej polityki. Pośród potencjalnych nowych członków wymieniano Litwę, Słowenię, Rumunię, Bułgarię czy Chorwację. Przywódcy państw Grupy Wyszehradzkiej zdecydowali jednak, że V4 nie będzie powiększana o dalsze państwa. W zamian proponowano im ścisłą współpracę w konkretnych obszarach. W ten sposób powstała formuła współpracy określana terminem „Wyszehrad plus” (V4+), która umożliwia państwom trzecim aktywny udział w spotkaniach wyszehradzkich.

Podczas szczytu premierów V4 w Bratysławie w maju 1999 roku przyjęto dokument „Treść Współpracy Wyszehradzkiej” (Contents of Visegrad Cooperation), który na nowo określał ramy i sposoby współpracy regionalnej. W tym czasie też pojawił się pomysł wprowadzenia rotacyjnego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej. W połowie 2000 roku pierwszą prezydencję objęła Polska, po niej Węgry, Słowacja i Czechy. Taka kolejność obowiązuje do dnia dzisiejszego.

Ważnym wydarzeniem w historii współpracy państw naszego regionu było powołanie do życia w 2000 roku Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego (International Visegrad Fund, IVF) z siedzibą w Bratysławie. Wybór siedziby sekretariatu był nieprzypadkowy, gdyż Słowacja jest jedynym państwem sąsiadującym ze wszystkimi pozostałymi członkami V4. Ponadto, takie usytuowanie sekretariatu – w realiach trwających wówczas negocjacji z UE – miało być kolejnym czytelnym znakiem, że Słowacja jest częścią Europy, która zmierza do integracji ze Wspólnotami.

Informacje nt. **Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego** dostępne są na stronie: <http://visegradfund.org/>

IVF jest dzisiaj jedyną instytucją międzynarodową Grupy Wyszehradzkiej. Posiada swój statut, siedzibę, budżet, a funkcje kierownicze są obsadzane na zasadzie rotacyjnej. Dzisiejszy budżet 7 000 000 euro², pochodzący z równych składek państw V4, pozwala na finansowanie takich

projektów, jak na przykład coroczna Letnia Szkoła Wyszehradzka, seria konferencji Miejsca Pamięci czy festiwale filmowe i inne przedsięwzięcia kulturalne, a także na przyznawanie różnego rodzaju stypendiów. Fundusz wspiera również wspólne działania organizacji pochodzących z państw V4 na obszarze państw Partnerstwa Wschodniego i Bałkanów Zachodnich. Finansowane projekty mają duże znaczenie dla budowania wspólnej tożsamości wyszehradzkiej, ale kreują też pozytywny wizerunek naszych państw w całej Europie.

Wyzwaniem dla Grupy Wyszehradzkiej był moment wejścia do Unii Europejskiej w 2004 roku. Było to osiągnięcie celu deklaracji założycielskiej z 1991 roku. Kwestionowano wtedy w różnych środowiskach sens dalszego kontynuowania współpracy w tej formule. Premierzy państw Grupy Wyszehradzkiej 12 maja 2004 r. w czeskim Kromierzyżu rozwiali te wątpliwości, ogłaszając deklarację, w której podkreślali, że rozszerzenie UE jest ważnym krokiem w „kierunku ponownego zjednoczenia Europy”.

Szybko okazało się też, że utrzymanie zorganizowanej formy współpracy regionalnej będzie skutecznym narzędziem w walce o własne interesy i miejsce na arenie europejskiej. Szczególnie efektywnym instrumentem stały się konsultacje przywódców politycznych V4 i poszczególnych ministrów przed posiedzeniami różnych gremiów europejskich. Często pozwalało to uzgodnić wspólne stanowisko w ważnych kwestiach europejskich i wzajemnie się wspierać podczas wspólnotowych negocjacji. Wzrosła także atrakcyjność formuły V4+, ułatwiającej odzwierciedlenie interesów w szerszym, regionalnym wymiarze oraz rozwój współpracy z naszymi południowymi i wschodnimi sąsiadami.

W pierwszych latach naszego członkostwa w Unii Europejskiej dość wyraźnie zarysowały się najważniejsze obszary, wokół których zaczęła koncentrować się współpraca wyszehradzka. Głównym tematem była polityka europejska, w szczególności kwestie

² Wartość rocznego budżetu IVF w 2013 r.

warunkujące przyspieszenie rozwoju gospodarczego naszych krajów, tj. polityka spójności oraz wspólna polityka rolna. Obok polityki europejskiej, najczęściej poruszonymi tematami rozmów były zagadnienia związane z bezpieczeństwem narodowym i współpracą wojskową. Kolejnym obszarem współpracy wyszehradzkiej były właśnie relacje naszego regionu z najbliższymi sąsiadami. Dużo uwagi poświęcono promocji integracyjnych aspiracji państw Bałkanów Zachodnich oraz promocji współpracy wspólnoty europejskiej ze wschodnimi sąsiadami UE.

Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego stało się tematem, który Grupa Wyszehradzka skutecznie wniosła na forum UE. Kryzys energetyczny spowodowany odcięciem dostaw gazu przez Rosję do Europy Środkowej (styczeń 2009 r.) uzmysłowił niezwykle silnie potrzebę europejskiej solidarności w tym zakresie. Państwa Grupy Wyszehradzkiej starały się też zidentyfikować obszary regionalnej współpracy energetycznej, które przyczyniłyby się do zróżnicowania dostaw surowców energetycznych. Efektem tych dyskusji było przyjęcie Deklaracji energetycznej na szczycie Grupy Wyszehradzkiej w Budapeszcie w lutym 2010 roku. W dokumencie podkreślono rolę dywersyfikacji źródeł dostaw surowców energetycznych, wyrażono wsparcie dla europejskiego projektu południowego korytarza energetycznego oraz zaproszono inne państwa środkowo-europejskie do współpracy energetycznej w formule V4+.

Efektom promocji wschodniego wymiaru sąsiedztwa UE było z kolei uruchomienie programu Partnerstwa Wschodniego w Pradze w maju 2009 roku oraz ustanowienie specjalnego programu Visegrad for Eastern Partnership (V4EaP) w ramach Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego w 2012 roku.

Z całym tym bagażem doświadczeń Polska przejęła po raz czwarty prezydencję w Grupie Wyszehradzkiej 1 lipca 2012 roku.

Cele polskiej prezydencji w V4

Priorytety i cele polskiego przewodnictwa w V4 zostały przedstawione w programie zatytułowanym „Grupa Wyszehradzka na rzecz Integracji i Spójności” zaprezentowanym podczas kończącego czeską prezydencję szczytu w Pradze w czerwcu 2012 roku. Polska prezydencja postawiła sobie za cel dalsze usprawnienie konstruktywnej współpracy naszego regionu na rzecz zintegrowanej Europy, podkreślenie potrzeby jedności europejskiej, wzmocnienie pozycji naszych państw na arenie międzynarodowej, dowiedzenie wartości współpracy regionalnej w realiach trwającego w Europie kryzysu gospodarczego, konsolidację efektów rozszerzenia UE oraz zagęszczenie sieci powiązań, także społecznych pomiędzy państwami V4. Polska prezydencja miała być też okazją do przypomnienia, że nasz region jest symbolem sukcesu udanej transformacji politycznej i gospodarczej.

Program polskiej prezydencji w V4

można znaleźć na stronie:

[http://www.visegradgroup.eu/
documents/presidency-programs](http://www.visegradgroup.eu/documents/presidency-programs)

W programie polskiej prezydencji nie zabrakło akcentów odnoszących się do kryzysu gospodarczego w UE. Zauważono, że przedłużający się kryzys w coraz większym stopniu dotyczy nie tylko finansów publicznych, ale jest kryzysem zaufania – powoduje powracanie egoizmów narodowych w miejsce europejskiej solidarności, co grozi ograniczaniem swobód i wolności obywateli, ochroną własnych gospodarek w miejsce pogłębiania jednolitego rynku oraz kwestionowaniem sensu polityki dalszego rozszerzenia Unii Europejskiej.

Polska jasno zdefiniowała też najważniejsze wyzwanie dla V4 na najbliższe lata – słabość powiązań infrastrukturalnych w regionie szczególnie na osi Północ-Południe. Przy stosunkowo dobrej sieci komunikacyjnej łączącej państwa naszego regionu z Europą Zachodnią, brak połączeń między członkami Grupy ogranicza inwestycje, utrudnia wymianę gospodarczą, komunikację międzyludzką i konserwuje wzajemne stereotypy. Prezydencja określiła więc precyzyjny cel, tj. stworzenie wertykalnych szlaków komunikacyjnych, by móc w pełni wykorzystać nasze położenie geopolityczne i potencjał kooperacji Europy Środkowej i Północnej.

Obok infrastruktury transportowej kolejnym wyzwaniem, w opinii polskiej prezydencji, była polityka energetyczna i zapewnienie V4 bezpieczeństwa energetycznego. Ambicją przewodnictwa było więc przygotowanie planu stworzenia regionalnego rynku gazu.

Zwyczajowo dużo miejsca poświęcono zaangażowaniu V4 na rzecz państw Bałkanów Zachodnich, podkreślając wagę dokończenia procesu integracji tego regionu z UE oraz krajom Partnerstwa Wschodniego w celu ich zbliżenia do UE. Od aktywności Grupy będzie bowiem zależeć, czy przekonamy naszych wschodnich sąsiadów do podjęcia wysiłku na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego, przyjęcia europejskich standardów i pogłębienia współpracy gospodarczej.

Istotnym punktem programu przewodnictwa była kontynuacja dialogu V4 z państwami trzecimi, w szczególności ze Stanami Zjednoczonymi w obszarze bezpieczeństwa oraz z państwami Azji Południowo-Wschodniej w sprawach gospodarczych oraz badań i rozwoju.

Prezydencja postawiła sobie za cel także wzmocnienie współpracy regionalnej w dziedzinie obrony, w tym także zintensyfikowanie przygotowań do powstania Wyszehradzkiej Grupy Bojowej.

Osobny rozdział poświęcono rozwojowi kontaktów między obywatelami państw V4. Można to odczytać jako wyciągnięcie wniosków z badań przeprowadzonych pod koniec 2011 roku we wszystkich państwach Grupy Wyszehradzkiej. Pokazały one, jak mało wiemy o sobie nawzajem, mimo rozbudowanej współpracy politycznej, i jak dużą rolę we wzajemnym postrzeganiu odgrywają nadal stereotypy.

Tak skonstruowane główne cele polskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej miały przynieść jeszcze jeden efekt. Ukazać, że europejska polityka na linii Północ-Południe może znakomicie uzupełniać dominujący dzisiaj polityczny wektor Wschód-Zachód.

Przeszło dwadzieścia lat współpracy wyszehradzkiej to wystarczający czas, by sprawdzić się w działaniu. Program polskiej prezydencji w V4 był wyrazem realizmu w stosunkach międzynarodowych. Grupa Wyszehradzka to wspólnota interesów, co nie oznacza jednomyślności w każdej kwestii i każdym czasie. Skala współpracy i jej dotychczasowe osiągnięcia ugruntowały jednak przekonanie, że Grupa Wyszehradzka jest ważnym elementem spójności, wpływa na stabilność w regionie oraz wzmacnia całą Unię Europejską.

Przebieg polskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej

Uroczystość symbolicznego przejęcia przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej od Republiki Czeskiej odbyła się podczas szczytu premierów V4 w Pradze 22 czerwca 2012 roku.

W dniach 4-5 lipca 2012 roku Minister Spraw Zagranicznych RP Radosław Sikorski złożył robocze wizyty w stolicach Słowacji, Czech i Węgier, przedstawiając założenia programu polskiej prezydencji w V4. Po raz pierwszy w historii Grupy Wyszehradzkiej inauguracja prezydencji przybrała taką formę. Wizyty ministra Sikorskiego w stolicach wyszehradzkich podkreślały znaczenie regionu dla polskiej polityki zagranicznej oraz wskazywały na duże oczekiwania, jakie Polska wiązała z rozpoczynającym się przewodnictwem. Były wyrazem ambicji, by Grupa Wyszehradzka stała się znakiem regionalnym nie mniej rozpoznawalnym niż Beneluks czy współpraca nordycka.

Ministrowie spraw zagranicznych państw V4 spotkali się ponownie 25 października 2012 roku w Warszawie. W spotkaniu wzięli udział również ich odpowiednicy z państw Bałkanów Zachodnich. To wydarzenie wpisało się w tradycję dorocznych spotkań z ministrami z regionu bałkańskiego organizowanych także podczas poprzednich prezydencji.

Tym razem do dyskusji z bałkańskimi partnerami doproszono też ministrów spraw zagranicznych Bułgarii, Rumunii, Grecji oraz komisarza UE ds. rozszerzenia i polityki sąsiedztwa Štefana Füle. Z inicjatywy polskiego przewodnictwa podczas spotkania podjęto decyzję o powołaniu wyszehradzkiej Sieci Ekspertów ds. Rządów Prawa i Podstawowych Praw dla Bałkanów Zachodnich (V4 – Western Balkans Expert Network on Rule of Law and Fundamental Rights), aby w oparciu o doświadczenia Polski, Czech, Słowacji i Węgier wspierać procesy transformacyjne na Bałkanach i służyć wsparciem w negocjacjach akcesyjnych z UE.

Wspólną polsko-szwedzką inicjatywą było zorganizowanie spotkania ministrów spraw zagranicznych V4, państw nordyckich i bałtyckich w Gdańsku 20 lutego 2013 roku. Było to pierwsze spotkanie w takim formacie, a przesłanką, która stała za jego organizacją, było stworzenie stałej platformy dyskusji o potencjale współpracy i wyzwaniach dla Europy Środkowej i Północnej. Wśród tematów najbardziej interesujących dla państw

tych dwóch regionów wskazać należy politykę obronną, wzrost gospodarczy, rozwój infrastruktury energetyczno-transportowej, relacje ze wschodnimi sąsiadami czy rozszerzenie UE.

Spotkanie ministrów spraw zagranicznych V4 i Bałkanów Zachodnich, Warszawa, Stadion Narodowy, 25 października 2012 r. Przed spotkaniem ministrowie V4 złożyli kwiaty pod pomnikiem Ryszarda Siwca, który w dn. 8 września 1968 r. w czasie Centralnych Dożynek na Stadionie X-lecia dokonał samospalenia w proteście przeciwko interwencji wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji (20-21 sierpnia 1968 r.). FOT. MSZ/SEBASTIAN INDRRA, MARIUSZ KOSIŃSKI.

Kolejną okazją do spotkania ministrów spraw zagranicznych V4 była międzynarodowa konferencja GLOBSEC w Bratysławie 18 kwietnia 2013 roku, na której polska prezydencja występowała także w roli współgospodarza. Podczas konferencji ministrowie poinformowali opinię publiczną o przyjęciu wspólnej deklaracji, w której zaapelowali o wzmocnienie europejskiej Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony, m.in. przez wsparcie dla europejskiego przemysłu obronnego.

Po raz ostatni w ramach polskiej prezydencji ministrowie spraw zagranicznych V4 spotkali się podczas krakowskiego szczytu Grupy Wyszehradzkiej i Partnerstwa Wschodniego 17 maja 2013 roku. W krakowskim spotkaniu uczestniczyła także szefowa dyplomacji UE Catherine Ashton, komisarz UE ds. rozszerzenia i europejskiej polityki sąsiedztwa Štefan Füle oraz szefowie dyplomacji aktualnej i przyszłej prezydencji w Radzie UE, tj. Litwy i Irlandii. Dyskutowano o przygotowaniach do szczytu PW w Wilnie w listopadzie 2013 roku. Zebrani zwracali uwagę, że Partnerstwo Wschodnie jest skutecznym instrumentem ułatwiającym transformację demokratyczną naszych wschodnich sąsiadów. Ministrowie podkreślali także znaczenie

pełnego otwarcia na państwa PW takich europejskich programów jak „Erasmus” czy „Kreatywna Europa”.

Spotkanie ministrów spraw zagranicznych państw V4, Partnerstwa Wschodniego, Irlandii i Litwy, z udziałem WP C. Ashton i kom. Š. Füle, Kraków/Wieliczka 17 maja 2013 r. Uczestnicy spotkania podczas zwiedzania Kopalni Soli „Wieliczka”. FOT. MSZ/JUSTYNA CIEŚLIKOWSKA

Ministrowie spraw zagranicznych Polski i Węgier spotkali się jeszcze w Budapeszcie 26 czerwca 2013 roku na uroczystości symbolicznego przekazania Węgrom prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej. Była to też okazja do ogłoszenia Wspólnej Deklaracji Ministrów Spraw Zagranicznych Grupy Wyszehradzkiej i Chorwacji z okazji przystąpienia Chorwacji do Unii Europejskiej.

Bez wątpienia jednym z najważniejszych wydarzeń podczas polskiego przewodnictwa w V4 był szczyt premierów Grupy Wyszehradzkiej z prezydentem Francji François Hollande’em i kanclerz Niemiec Angelą Merkel, który odbył się 6 marca 2013 roku w Warszawie.

W ocenie premiera Donalda Tuska, to spotkanie było wyrazem wspólnej troski o jedność Europy i przyszłość integracji europejskiej. Rozmowy koncentrowały się na negocjacjach budżetu wieloletniego UE na lata 2014-2020, przywróceniu wzrostu gospodarczego w UE oraz potencjale Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony UE. Politycy wskazali też na pozytywne doświadczenia współdziałania w ramach Weimarskiej Grupy Bojowej jako wzoru dla planowanej Wyszehradzkiej Grupy Bojowej.

Premierzy V4 spotkali się ponownie na zakończenie polskiego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej na Zamku Królewskim w Warszawie 16 czerwca 2013 roku. Szefowie rządów państw Grupy Wyszehradzkiej ogłosili „Mapę drogową w kierunku wspólnego regionalnego rynku gazu V4”, określając plan i założenia utworzenia regionalnego rynku gazu do 2018 roku. Jest to kolejny ważny etap realizacji jednego z priorytetowych dla naszego regionu projektów – stworzenia regionalnego rynku gazu, który państwa V4 konsekwentnie realizują także na forum UE. Na warszawski szczyt zaproszono premiera Japonii Shinzō Abe dla zaakcentowania dziesięcioletniej współpracy V4+Japonia. Dyskutowano o potencjale współpracy gospodarczej i naukowej między V4 a Japonią oraz realizacji wspólnych projektów na rzecz Partnerstwa Wschodniego. Przyjęto wyszehradzko-japońskie wspólne oświadczenie o „Partnerstwie opartym na wspólnych wartościach w XXI wieku”. Zdecydowano, że rok 2014 będzie specjalnym Rokiem Wymiany V4+Japonia. Czerwcowe spotkanie było też okazją do przedstawienia priorytetów i programu węgierskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej, która zaczęła się 1 lipca 2013 roku.

Szczyt premierów państw V4 z udziałem premiera Japonii Shinzō Abe, Warszawa, Zamek Królewski, 16 czerwca 2013 r. FOT. KPRM/MACIEJ ŚMIAROWSKI

Dodatkowym akordem wieńczącym nasze przewodnictwo w Grupie Wyszehradzkiej było spotkanie prezydentów państw Grupy Wyszehradzkiej 2 lipca 2013 roku. Na zaproszenie prezydenta RP Bronisława Komorowskiego do Wisły przyjechali prezydenci Czech, Słowacji i Węgier, gdzie podsumowali działania polskiego przewodnictwa oraz zapoznali się z planami węgierskiej prezydencji na najbliższy rok. W drugim dniu spotkania dołączył do nich prezydent Ukrainy Wiktor Janukowycz, z którym przedyskutowali stan współpracy między Ukrainą a Unią Europejską przed listopadowym szczytem Partnerstwa Wschodniego w Wilnie.

W przebiegu polskiego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej szczególną wagę miała problematyka obronności. Minister Obrony Narodowej Tomasz Siemoniak zaprosił swoich odpowiedników do Gdyni 28 lutego 2013 roku. Uczestnicy spotkania, w którym wziął udział także Zastępca Sekretarza Generalnego NATO Alexander Vershbow, mieli okazję obserwować antyterrorystyczne ćwiczenia Marynarki Wojennej i Morskiej Jednostki Działań Specjalnych „Formoza”.

Również marcowemu szczytowi premierów z udziałem kanclerz Niemiec i prezydenta Francji towarzyszyło spotkanie ministrów obrony V4, w którym wzięli udział francuski minister obrony Jean-Yves Le Drian oraz niemiecki wiceminister obrony Christian Schmidt. We wspólnym oświadczeniu ministrowie podkreślali, że w dobie kryzysu finansowego to współpraca międzynarodowa daje szansę na zachowanie potencjału obronnego i realizację zadań przyjętych na szczycie w Chicago (20-21 maja 2012 roku) w ramach inicjatywy „Siły NATO 2020”. Ministrowie V4 podpisali także memorandum o współpracy wojsk specjalnych.

Szefowie resortów obrony spotkali się jeszcze 4 czerwca 2013 roku w Brukseli przy okazji spotkania ministrów obrony państw NATO. W opublikowanym po spotkaniu oświadczeniu podkreślali, że za najważniejszy priorytet uznają przygotowanie Wyszehradzkiej Grupy Bojowej tak, by uzyskała gotowość bojową w pierwszej połowie 2016 roku i stała się ważnym elementem europejskiej Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony.

Nad kwestią współpracy w dziedzinie obronności w regionie pochyłili się również szefowie sztabów generalnych państw V4. Potwierdzili oni na spotkaniu w Sopocie w połowie kwietnia 2013 roku zgodność stanowisk co do zasadniczych spraw związanych ze współpracą w obszarze bezpieczeństwa i obrony. W drugiej części spotkania wziął udział szef Sztabu Generalnego Ukrainy. Zebrani dowódcy określili możliwości współpracy z Ukrainą w trzech obszarach – udziału w Grupie Bojowej V4, wspólnego prowadzenia ćwiczeń i szkoleń wojsk oraz wsparcia przez państwa Grupy Wyszehradzkiej transformacji ukraińskich sił zbrojnych.

Problem przyszłej polityki energetyczno-klimatycznej zajmował przez cały okres polskiej prezydencji resorty gospodarki i środowiska. Był to główny temat spotkania ministrów ochrony środowiska państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Litwy i Rumunii, które odbyło się w dniach 18-19 kwietnia 2013 roku w Sobieniach Królewskich k. Warszawy.

Ministrom udało się wypracować wspólne stanowisko w tej kwestii przedstawione we wspólnym oświadczeniu podsumowującym dwudniowe obrady. Podkreślano, że nowe ramy polityki klimatyczno-energetycznej powinny uwzględniać zarówno kwestie ekonomiczne, jak i ich wpływ na konkurencyjność gospodarek poszczególnych państw członkowskich, w tym zdolność do tworzenia nowych miejsc pracy.

Problematyka polityki energetyczno-klimatycznej i jej wpływ na politykę przemysłową była głównym tematem wspólnego listu ministrów gospodarki V4 wysłanego do Komisji Europejskiej i cypryjskiej prezydencji w Radzie UE w grudniu 2012 roku. W dokumencie tym podkreślono, że polityka klimatyczna UE powinna uwzględniać bezpieczeństwo energetyczne państw członkowskich. Zwracano też uwagę na jej decydujące znaczenie dla konkurencyjności europejskiej gospodarki.

Podobne kwestie ministrowie gospodarki V4 poruszyli w wypracowanym wspólnym non-paper/stanowisku w sprawie polityki klimatyczno-energetycznej po 2020 roku. Zwracali w nim uwagę partnerów z UE na potrzebę takiego kreowania przyszłych działań w tym zakresie, aby nie pogarszały one konkurencyjności gospodarek państw europejskich. Służyłaby temu m.in. pełna integracja rynku energii oraz swoboda państw członkowskich przy tworzeniu *energy mix* dla każdego z nich.

Z tego względu tak dużo uwagi ministrowie ds. gospodarki poświęcali w czasie polskiej prezydencji sprawom energetycznym. Podczas pierwszego spotkania ministrów gospodarki V4 w Warszawie 31 października 2012 roku dyskusje koncentrowały się właśnie wokół regionalnej współpracy w tym sektorze, a zebrani zadeklarowali determinację w kontynuowaniu prac nad zintegrowaniem regionalnego rynku gazu w ramach V4.

Owocna okazała się współpraca resortów gospodarczych V4 także w innych dziedzinach. Ministrowie byli m.in. zgodni co do potrzeby wspólnej promocji naszego regionu na rynkach trzecich i zwrócenia uwagi na potencjał gospodarczy Europy Środkowej. W czasie nieformalnego spotkania w poszerzonej formule V4+ z udziałem zaproszonych ministrów z Rumunii, Chorwacji i państw bałtyckich przy okazji Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach 13 maja 2013 roku ministrowie dyskutowali m.in. o sytuacji przemysłu motoryzacyjnego w Europie Środkowej w realiach kryzysu finansowego.

Bliskie problematyce gospodarczej były zagadnienia, którymi zajęli się ministrowie ds. zatrudnienia i spraw społecznych. Podczas spotkania w Krakowie 17 maja 2013 roku dyskutowali oni nad kwestią zatrudnienia młodych ludzi oraz o wpływie przepisów prawa pracy na możliwości podtrzymania wzrostu gospodarczego.

Rozmowy państw V4 z zakresu problematyki rozwoju regionalnego toczyły się wokół przyszłego kształtu i zasad funkcjonowania europejskiej polityki spójności w nowych ramach budżetowych. Ministrowie rozwoju regionalnego państw V4 i Słowenii spotkali się 11-12 października 2012 roku w Katowicach, aby omówić tę kwestię. Wskazano, że środki przekazywane w ramach polityki spójności stanowią główny instrument polityki rozwojowej w naszym regionie, wywierają pozytywny wpływ na rynek pracy i przyczyniają się do utrzymania wzrostu gospodarczego, a także stanowią szansę na podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyj-

ności naszych gospodarek. Na koniec ministrowie przyjęli wspólną deklarację, podsumowującą dwudniowe spotkanie.

Spotkanie ministrów ds. rozwoju regionalnego państw Grupy Wyszehradzkiej i Słowenii, Katowice, 11-12 października 2012 r. FOT. MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO

Prowadzono także pracę nad wspólnym dokumentem o rozwoju przestrzennym. W dyskusjach na ten temat poza państwami V4 brali też udział przedstawiciele Rumunii i Bułgarii. W efekcie tych prac powstała wstępna wersja „Wspólnej Strategii Rozwoju Przestrzennego krajów V4+2”, która ma stanowić element nowej edycji Europejskiej Perspektywy Rozwoju Przestrzennego. Dokument identyfikuje najważniejsze osie transportu oraz ew. ograniczenia wynikające z uwarunkowań społeczno-ekonomicznych czy związanych z ochroną środowiska, by na tej podstawie wskazać potencjalne osie rozwojowe.

Kluczową sprawą dla dalszego rozwoju współpracy wyszehradzkiej jest rozwój infrastruktury między państwami V4. W Wieliczce i Krakowie 24-25 kwietnia 2013 roku spotkali się ministrowie transportu państw Grupy Wyszehradzkiej, aby wymienić doświadczenia w realizacji inwestycji infrastrukturalnych i przeprowadzić konsultacje na temat możliwych form współpracy przy korzystaniu z europejskich środków z nowego budżetu na lata 2014-2020. Do udziału w spotkaniu zostali zaproszeni także ministrowie transportu Bułgarii, Estonii, Litwy, Łotwy, Rumunii, Słowenii oraz Chorwacji.

Tak szeroka formuła ukazała szanse na ponadregionalną współpracę w przyszłości. Dodatkowym akcentem było podpisanie przez polskiego i słowackiego ministra deklaracji o budowie drogi ekspresowej Zwardoń – Skalite, której realizacja znacznie poprawiłaby

dotychczasową sieć polsko-słowackich połączeń drogowych i była ważnym krokiem na drodze do urzeczywistnienia transportowej osi Północ-Południe.

Ministrowie rolnictwa skupili się na kwestiach związanych ze Wspólną Polityką Rolną (WPR) Unii Europejskiej w kontekście nowej perspektywy budżetowej UE oraz z bezpieczeństwem żywności. Na początku naszej prezydencji (2-3 lipca 2012 roku) w Jasionce k. Rzeszowa odbyło się spotkanie ministrów rolnictwa państw Grupy Wyszehradzkiej z udziałem Rumunii i Bułgarii, na zakończenie którego przyjęto „Wspólne oświadczenie ministrów rolnictwa Bułgarii, Czech, Węgier, Polski, Rumunii i Słowacji nt. kluczowych elementów WPR”. Ministrowie apelowali o uproszczenie systemu płatności dla obszarów wiejskich i jednocześnie ograniczenie negatywnego wpływu różnic w poziomie dopłat na konkurencyjność rolnictwa w Unii Europejskiej.

Ministrowie rolnictwa spotkali się ponownie w dniach 16-17 maja 2013 roku w Krakowie, tym razem poza Bułgarią i Rumunią obecny był również przedstawiciel Słowenii. Obok kolejnych propozycji reformy Wspólnej Polityki Rolnej dyskutowano także o projekcie tzw. dyrektywy tytoniowej i jej skutkach dla producentów tytoniu w Europie Środkowej.

6 czerwca 2013 roku po raz pierwszy w historii współpracy wyszehradzkiej spotkali się w Krakowie główni lekarze weterynarii oraz eksperci z zakresu bezpieczeństwa żywności z krajów V4. Celem rozmów było wzmocnienie współpracy transgranicznej i regionalnej służb weterynaryjnych.

Porównanie rozwiązań prawnych oraz dyskusja nad mechanizmami gwarantującymi bardziej efektywne działania administracji publicznej w celu zapobiegania chorobom i podnoszenia standardów życia znalazły się w programie spotkania ministrów zdrowia państw Grupy Wyszehradzkiej w Warszawie 26 kwietnia 2013 roku. Przy tej okazji wymieniono się też doświadczeniami we wprowadzaniu polityki prozdrowotnej.

Pod koniec polskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej w Krakowie w dniach 11-14 czerwca 2013 roku spotkali się ministrowie kultury państw V4. Było to zwieńczenie prowadzonych przez cały rok konsultacji ministerialnych i eksperckich wokół zagadnień związanych z digitalizacją i udostępnianiem dóbr kultury. Podczas spotkania ministrów w Krakowie ogłoszono też laureata Międzynarodowej Nagrody Wyszehradzkiej za rok 2012. Nagrodę przyznano Orkiestrze Węgierskiej Filharmonii Narodowej za wkład w rozwój współpracy kulturalnej pomiędzy krajami V4. Ministrowie podpisali ponadto wspólny komunikat dotyczący współpracy kulturalnej między państwami Grupy Wyszehradzkiej.

W tym samym czasie (13-14 czerwca 2013 roku) w Rzeszowie spotkali się ministrowie sprawiedliwości V4 oraz Chorwacji. Głównym tematem obrad były prawa świadków

w postępowaniu sądowym. Dyskutowano także nad Wspólnym Europejskim Prawem Sprzedaży oraz nad ideą Urzędu Prokuratury Europejskiej.

Pierwszy raz w realizację programu przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej na dużą skalę zaangażowały się polskie ambasady. W różnych miejscach świata zorganizowano kilkadziesiąt przedsięwzięć promujących środkowoeuropejską współpracę regionalną. W Pekinie i Tokio ambasady zorganizowały seminaria eksperckie o szansach współpracy państw azjatyckich z naszym regionem. Dodatkowym tematem japońskiego seminarium była promocja idei Partnerstwa Wschodniego. Ambasada RP w Indonezji zaangażowała się w uruchomienie Kursu Wyszehradzkiego na prestiżowym Uniwersytecie Indonezyjskim w Dżakarcie. Szereg placówek zagranicznych, m.in. w Moskwie, Kijowie, Bernie, Madrycie, Rzymie i Rydze, zorganizowało seminaria i konferencje, Ambasada RP w Bukareszcie współorganizowała konferencję poświęconą tematyce bezpieczeństwa energetycznego w Europie Środkowej. To tylko kilka przykładów z długiej listy przedsięwzięć zrealizowanych przez polskie placówki.

Inauguracja Kursu Wyszehradzkiego na Uniwersytecie Indonezyjskim w Dżakarcie, 19 marca 2013 r.

FOT. AMBASADA RP W DŻAKARCIE

Ważnym wymiarem współpracy wyszehradzkiej były też liczne wspólne konsultacje dyrektorów politycznych w MSZ państw Grupy Wyszehradzkiej przeprowadzone z partnerami z Japonii, Stanów Zjednoczonych, Federacji Rosyjskiej, Izraela i Beneluxu.

Polskie przewodnictwo miało też istotny wymiar społeczny, skoncentrowany na działaniach promujących współpracę regionalną i bliższe kontakty społeczne obywateli państw V4.

Nowym akcentem prezydencji w V4 był zakończony 18 czerwca 2013 roku na krakowskich Błoniach 1. Wyszehradzki Rajd Kolarski, który po nocnym 533 kilometrowym wyścigu wygrał Andrzej Kaiser z grupy kolarskiej Corratec Team.

Wyścig dzień wcześniej wystartował z Budapesztu, kolarze przejechali przez wszystkie cztery państwa wyszehradzkie. Przy tej okazji polskie placówki dyplomatyczne w Bratysławie, Budapeszcie i Pradze zorganizowały festyny i imprezy popularyzujące kolarstwo oraz ideę współpracy wyszehradzkiej.

Ceremonia dekoracji zwycięzców I Wyszehradzkiego Rajdu Rowerowego, Kraków, 18 maja 2013 r.

FOT. MSZ/JUSTYNA CIEŚLIKOWSKA

Na początku polskiego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej 26 lipca 2012 roku została podpisana umowa o powołaniu konsorcjum akademickiego wydziałów nauk politycznych i studiów międzynarodowych czterech uniwersytetów z państw V4. Celem podpisanej umowy jest uruchomienie od roku akademickiego 2013/14 wspólnych dwuletnich studiów magisterskich o profilu wyszehradzkim „Europe in the Visegrad Perspective”. Studenci na każdej z zaangażowanych uczelni mają spędzić semestr. Będzie to okazją do poznania kultury i historii poszczególnych państw naszego regionu. Liderem projektu jest Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, pozostali partnerzy to: węgierski Uniwersytet w Peczu, Uniwersytet Masaryka w Brnie i Uniwersytet Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy.

Przedstawiając przebieg polskiej prezydencji, należy wspomnieć o jeszcze jednym, nie mniej istotnym, wymiarze tej współpracy, tj. wymiarze parlamentarnym. Senat RP w połowie czerwca 2012 r. przyjął specjalną Uchwałę w związku z objęciem

od 1 lipca 2012 r. przez Rzeczpospolitą Polską przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej. Senatorzy podkreślali znaczenie współpracy z państwami trzecimi w formule V4+ i zaapelowali do parlamentarzystów pozostałych państw wyszehradzkich, by wsparli wysiłki swoich rządów mające na celu dynamizację współpracy regionalnej. Pod koniec stycznia 2013 roku w Warszawie spotkali się parlamentarzyści V4 reprezentujący komisje administracji, samorządu lokalnego i rozwoju regionalnego. Spotkanie zakończyło się przyjęciem wspólnego oświadczenia, w którym podkreślano znaczenie funduszy spójności dla dalszego dynamicznego rozwoju naszego regionu.

Spotkanie przewodniczących parlamentów państw Grupy Wyszehradzkiej, Warszawa, 12-13 kwietnia 2013 r. FOT. RAFAŁ ZAMBRZYCKI

Przewodniczący parlamentów państw Grupy Wyszehradzkiej spotkali się natomiast w kwietniu 2013 roku w Warszawie. W czasie rozmów podkreślano znaczenie współpracy wyszehradzkiej dla skutecznej prezentacji naszych stanowisk w debacie europejskiej. Przewodniczący podsumowali obrady we wspólnym stanowisku. Wyrazili zadowolenie z dotychczasowego rozwoju współpracy wyszehradzkiej, ale jednocześnie wezwali rządy państw Grupy Wyszehradzkiej do konsekwentnego pogłębiania i poszerzania obszarów wzajemnej współpracy.

Podsumowanie polskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej

Przebieg polskiego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej wykazał, że V4, w warunkach natężonych wyzwań i trudnych dyskusji w Europie o dalszym rozwoju procesu integracji, stanowi konstruktywną siłę, umacniającą jedność naszego kontynentu. Najlepszym tego przykładem był sukces wspólnych działań w trakcie negocjacji nad Wieloletnimi Ramami Finansowymi UE na lata 2014-2020. Aktywność krajów Grupy Wyszehradzkiej w gronie Przyjaciół Spójności pozwoliła na przekonanie również płatników netto budżetu europejskiego, że na polityce spójności w UE nie wolno oszczędzać, bo jest to najlepszy motor wzrostu gospodarczego na kontynencie. Uniknęliśmy przy tym błędów z czasów naszych negocjacji akcesyjnych przed 2004 rokiem, kiedy negocjowaliśmy indywidualnie, co zaowocowało zróżnicowanym potraktowaniem naszych państw i wzajemnymi animozjami. Z obecnych negocjacji wyszliśmy silniejsi i ta siła została przez wiele ośrodków politycznych dostrzeżona.

Spotkanie premierów państw Grupy Wyszehradzkiej przed posiedzeniem Rady Europejskiej, Bruksela, 13 grudnia 2012 r. FOT. KPRM/MACIEJ ŚMIAROWSKI

Umiejętność wspólnego działania stanowi w coraz większym stopniu istotę integracji europejskiej, w szczególności w warunkach zjawisk kryzysowych. Dlatego też z dużą

przychylnością obserwuje się m.in. zacieśnianie przez nas współpracy w zakresie obronności, w tym nasze działania na rzecz powołania Wyszehradzkiej Grupy Bojowej jako elementu zaangażowania regionu w europejską Wspólną Politykę Bezpieczeństwa i Obrony.

Polska prezydencja w V4 przypadła na czas konkretyzacji projektu budowania wspólnego rynku gazu ziemnego. Wszystkie cztery państwa zdają sobie sprawę z położenia geograficznego, stopnia zależności od zewnętrznych źródeł surowców energetycznych. Poczucie braku bezpieczeństwa energetycznego jest wspólne nie tylko dla państw Grupy Wyszehradzkiej, ale też dla innych krajów w Europie Środkowej. Nasze regionalne współdziałanie stwarza szansę na poprawę poziomu bezpieczeństwa w tym zakresie, jest też dobrą płaszczyzną nawiązywania strategicznej współpracy z państwami bałtyckimi, bałkańskimi, Rumunią i Bułgarią.

Obok tradycyjnych poniekąd obszarów i form współpracy wyszehradzkiej polska prezydencja przyniosła też nowe przedsięwzięcia. Należy do nich pierwsze spotkanie w szerokim gronie regionalnym Europy Środkowej i Północnej. Dyskusja ministrów spraw zagranicznych 12 krajów wyszehradzkich, nordyckich i bałtyckich w Gdańsku, poświęcona kwestiom ekonomicznym i politycznym, w tym obronnym z punktu widzenia regionalnego, wykazała, że tak zróżnicowane, wydawałoby się, państwa wiele kwestii postrzegają podobnie.

Spotkanie ministrów spraw zagranicznych państw V4, krajów nordyckich i bałtyckich, Gdańsk, 20 lutego 2013 r. FOT. MSZ/JUSTYNA CIEŚLIKOWSKA

Tradycyjnym obszarem aktywności wyszehradzkiej jest najbliższe sąsiedztwo wschodnie i południowe. I tu szuka się jednak coraz nowszych instrumentów oddziaływania.

Na spotkaniu ministrów SZ V4 z partnerami bałkańskimi zapowiedziano utworzenie sieci eksperckiej ds. rządów prawa i praw podstawowych, która ma udzielać maksymalnie praktycznej pomocy w zakresie umacniania demokratycznych przemian w Europie Południowowschodniej. Za inaugurację tej sieci możemy uważać spotkanie ombudsmánów V4 i krajów bałkańskich w Warszawie 12-13 marca 2013 r. W odniesieniu do krajów Partnerstwa Wschodniego (PW) V4 powołała w ramach Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego program V4EaP, który realizuje rozliczne projekty mające na celu przekazywanie doświadczeń z transformacji ustrojowej państwom wschodnioeuropejskim. Program ten uzyskał dodatkowe wsparcie ze strony rządu holenderskiego. Podczas polskiej prezydencji w V4 podjęto praktyczne współdziałanie w celu popierania demokratycznych przemian w krajach PW także z rządem Japonii.

Rosnące uznanie dla Grupy Wyszehradzkiej jako wiarygodnego i skutecznego partnera na forum europejskim i arenie międzynarodowej owocuje także gotowością dalszych partnerów do zacieśniania współpracy z nami. Świadczą o tym zarówno spotkania na najwyższym szczeblu, jak szczyt prezydentów naszych krajów z prezydentem Ukrainy, marcowy szczyt premierów V4 z prezydentem Francji i kanclerz Niemiec oraz czerwcowy szczyt premierów V4 z szefem rządu Japonii, opisane wcześniej spotkania ministrów SZ, ale także współpraca poszczególnych branżowych ministerstw czy współdziałanie na niższych, eksperckich szczeblach.

Zwraca uwagę także rosnąca atrakcyjność Grupy Wyszehradzkiej dla sąsiednich krajów w regionie. Grupa Wyszehradzka stała się ucieleśnieniem odzyskania podmiotowości przez Europę Środkową na arenie międzynarodowej. To tu formuła „Wyszehrad plus” jest najbardziej owocna. Stwarza to podstawę nie tylko do doraźnego współdziałania na rzecz takiego czy innego konkretnego celu, ale do pełnowymiarowego integrowania regionu jako części procesu integracji europejskiej. W tym sensie V4 staje się też ważnym łącznikiem dla państw skandynawskich i bałtyckich z bałkańskimi oraz czarnomorskimi, jak np. Bułgaria i Rumunia. Spuścizna poprzedniego okresu politycznego oznacza nie tylko podział kontynentu wzdłuż „żelaznej kurtyny”. De facto oznacza ona poszatkowanie kontynentu po wschodniej stronie tej kurtyny, z którym się do tej pory nie uporaliśmy. Poszatkowanie w sensie politycznym i kulturowym, co doprowadziło na bazie nacjonalizmów nie tylko do napięć, ale i miejscami tragedii, a także słabe zintegrowanie rynków i katastrofalny stan połączeń infrastrukturalnych. Aktywność V4 stwarza szansę zbudowania szerokiej współpracy na osi Północ – Południe w wymiarze politycznym, gospodarczym, transportowym (m.in. korytarze komunikacyjne wzdłuż wschodniej granicy Unii Europejskiej) i energetycznym. Współpraca na osi Północ – Południe jest nie mniej ważna dla rozwoju Europy od dotychczas dominującej współpracy na linii Wschód-Zachód.

Współpraca wyszehradzka nie jest tylko domeną działań rządów, ale w coraz większym stopniu także parlamentarzystów. Wsparcie dla polskiego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej ze strony Senatu RP, a także spotkanie prezydów parlamentów

i niektórych komisji pokazuje, że wymiar parlamentarny współpracy wyszehradzkiej ma w sobie jeszcze duży potencjał, a jego rozwój stanowi istotne zadanie na przyszłość.

Ważnym aspektem polskiego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej był również akcent postawiony na umacnianie kontaktów społecznych między naszymi krajami. Potrzebujemy szerszej współpracy kulturalnej i naukowej, więcej wspólnych imprez sportowych. Tylko w ten sposób możemy przełamywać oddziedziczone stereotypy i brak wzajemnego zainteresowania społeczeństw. Tę aktywność także traktujemy jako element integrowania Europy.

Z powyższym wiąże się postulat wzmocnienia roli Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego, jako wyjątkowego instrumentu wspomagającego współpracę regionalną przede wszystkim w wymiarze obywatelskim na rzecz wzajemnego poznania i spójności społeczeństw państw V4. Zarówno w tym aspekcie, jak w odniesieniu do zaangażowania Funduszu w działania na rzecz rozwoju współpracy z partnerami trzecimi istnieje potrzeba poszukiwania jeszcze większej synergii podejmowanych wysiłków.

Podsumowując, z pełnym przekonaniem można stwierdzić, że po polskiej prezydencji Grupa Wyszehradzka jest silniejsza, bardziej zwarta i zdeterminowana, by pełnić aktywną europejską rolę. Deklaracje polskich przywódców o gotowości do wspierania węgierskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej, która rozpoczęła się 1 lipca 2013 roku, pokazują, że współpraca regionalna pozostaje stałym i ważnym elementem polskiej polityki zagranicznej.

V4 jest dzisiaj nie tylko „dobrym znakiem towarowym”, ale też aktywnym kreatorem polityki regionalnej, coraz bardziej atrakcyjnym klubem. Grupa Wyszehradzka stała się integralnym elementem polityki zagranicznej naszych państw, skutecznym narzędziem artykulacji i realizacji interesów regionu w Europie i na świecie.

Niezwykle trafnie współpracę wyszehradzką podsumował Zbigniew Brzeziński, mówiąc, że jest to „*nieformalne, lecz zdyscyplinowane ugrupowanie państw, które w dodatku dysponuje wizją tego, co chce osiągnąć, może skutecznie oddziaływać na postawę znacznie większych od siebie aktorów na scenie europejskiej i światowej*”. Polska prezydencja starała się jak najwierniej realizować to przesłanie.

Aneks

Wybrane dokumenty uzgodnione i przyjęte podczas polskiego przewodnictwa w Grupie Wyszehradzkiej (V4)

Spis treści w porządku chronologicznym:

1. Oświadczenie Ministrów Rolnictwa Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii i Rumunii na temat kluczowych elementów reformy WPR (2-3 lipca 2012 r.) 32
2. Wspólne oświadczenie Ministrów Spraw Zagranicznych Belgii, Holandii i Luksemburga (Benelux) oraz Czech, Polski, Słowacji i Węgier (Grupa Wyszehradzka) na temat sytuacji na Ukrainie (25 września 2012 r.) 33
3. Wspólne oświadczenie Grupy Wyszehradzkiej i Słowenii w sprawie negocjacji wniosków Komisji dotyczących pakietu regulacji w zakresie polityki spójności na lata 2014-2020 (12 października 2012 r.) 34
4. Deklaracja Ministrów Gospodarki V4 (31 października 2012 r.) 37
5. Oświadczenie współprzewodniczących szczytu Ministrów Spraw Zagranicznych państw wyszehradzkich, nordyckich i bałtyckich (20 lutego 2013 r.) 40
6. Komunikat prasowy prezydencji polskiej w Grupie Wyszehradzkiej po spotkaniu Premierów państw Grupy Wyszehradzkiej (V4), Prezydenta Republiki Francuskiej i Kanclerz Republiki Federalnej Niemiec (6 marca 2013 r.) 42
7. Deklaracja Ministrów Spraw Zagranicznych Grupy Wyszehradzkiej *Ku skuteczniejszej i silniejszej wspólnej polityce bezpieczeństwa i obrony* (18 kwietnia 2013 r.) 43
8. Wspólne oświadczenie przyjęte na 19. Spotkaniu Ministrów Środowiska państw Grupy Wyszehradzkiej, Bułgarii i Rumunii (18-19 kwietnia 2013 r.) 46
9. Wspólne oświadczenie Ministrów Spraw Zagranicznych Grupy Wyszehradzkiej, Irlandii i Litwy na temat Partnerstwa Wschodniego (17 maja 2013 r.) 48
10. Wspólne oświadczenie ministrów obrony państw Grupy Wyszehradzkiej (4 czerwca 2013 r.) 50
11. Mapa drogowa w kierunku wspólnego regionalnego rynku gazu V4 (16 czerwca 2013 r.) 53
12. Wspólne oświadczenie Grupy Wyszehradzkiej oraz Japonii *Partnerstwo oparte na wspólnych wartościach w XXI wieku* (16 czerwca 2013 r.) 57
13. Wspólna Deklaracja Ministrów Spraw Zagranicznych państw Grupy Wyszehradzkiej i Chorwacji z okazji przystąpienia Chorwacji do UE (26 czerwca 2013 r.) 62

1. Oświadczenie Ministrów Rolnictwa Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii i Rumunii na temat kluczowych elementów reformy WPR

W kontekście negocjacji nad reformą WPR dla lat 2014-2020 ministrowie rolnictwa **Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii i Rumunii** chcą wyrazić zbieżność stanowiska w następujących kwestiach:

1. Reforma daje szansę na zmiany WPR prowadzące do **bardziej efektywnej, sprawiedliwej, prorolniczej i prorozwojowej polityki** wspierającej konkurencyjność i zrównoważenie europejskiego rolnictwa.
2. W kontekście dyskusji nad **Wieloletnimi Ramami Finansowymi** należy zapewnić spójność pomiędzy celami Unii Europejskiej a zadaniami zdefiniowanymi w projektach prawnych KE dotyczących WPR po 2013 r. Należy wspierać propozycje prowadzące do szybszej konwergencji płatności bezpośrednich pomiędzy państwami członkowskimi, które nie powinny negatywnie wpływać na koperty płatności bezpośrednich tych państw członkowskich, których stawki w 2013 będą poniżej średniej UE. Dystans rozwojowy państwa członkowskiego oraz dotychczasowe wyniki (alokacje w okresie 2007-2013) powinny być głównymi założeniami przy określaniu kryteriów alokacji środków na rozwój obszarów wiejskich.
3. Projekty prawne wymagają **prostszych, efektywnych pod względem kosztów i niedyskryminujących** rozwiązań, dlatego:
 - państwa członkowskie powinny mieć możliwość utrzymania systemu jednolitej płatności obszarowej (SAPS) w połączeniu z rozwiązaniami dla sektorów wrażliwych, jako dobrej, prostej i sprawdzonej alternatywy dla systemu opartego na uprawnieniach do płatności, jednakże, w przypadku przejścia z SAPS na nowy system płatności oparty na uprawnieniach, wszystkie państwa członkowskie powinny mieć takie same możliwości różnicowania ich wartości,
 - aby ukierunkować płatności na tzw. aktywnych rolników nie należy przyznawać płatności do gruntów wykorzystywanych do prowadzenia działalności nierolniczej (np. lotniska, pola golfowe, stadiony sportowe),
 - ze względu na znaczne zróżnicowanie struktury gospodarstw w poszczególnych krajach nowe elementy systemu, jak wsparcie dla małych gospodarstw czy płatności dla młodych rolników powinny być dobrowolne dla p.cz.,
 - *capping* płatności nie powinien negatywnie wpływać na konkurencyjność europejskich rolników,
 - wszystkie państwa członkowskie powinny mieć jednakowe możliwości ustalania limitu procentowego koperty krajowej jaką można przeznaczyć na płatności związane z produkcją.
4. **Wymogi dotyczące zazielenienia** powinny być możliwe do zastosowania zarówno dla rolników jak administracji i powinny przynieść wartość dodaną dla rolnictwa, klimatu i bioróżnorodności, dlatego:
 - należy zweryfikować odsetek gruntów rolnych przeznaczonych na obszary ukierunkowane ekologicznie. Ponadto, obszary te mogłyby być kontrolowane na poziomie regionalnym lub krajowym albo na poziomie gospodarstwa,

- niewypełnienie wymogów zazielenienia powinno prowadzić do sankcji obejmujących tylko „zielony” komponent płatności bezpośrednich,
- lista wyjątków „zielonych z definicji” powinna zostać rozszerzona, aby objąć wszelkie właściwe przypadki, tak aby utrzymać koszty administracyjne na rozsądnym poziomie,
- podniesienie do 20 ha limitu powodującego konieczność spełniania wymogu dywersyfikacji upraw jest czynnikiem ważnym dla uproszczenia oraz kontroli kosztów administracyjnych zazielenienia,
- wymóg utrzymania trwałych użytków zielonych powinien być stosowany na poziomie regionalnym, ponieważ jego stosowanie na poziomie gospodarstwa nie przyniesie dodatkowych efektów środowiskowych,
- alternatywne sposoby wzmocnienia efektów środowiskowych WPR powinny być rozważone w trakcie dalszej debaty.

Rzeszów, 2-3 lipca 2012 r.

2. Wspólne oświadczenie Ministrów Spraw Zagranicznych Belgii, Holandii i Luksemburga (Benelux) oraz Czech, Polski, Słowacji i Węgier (Grupa Wyszehradzka) na temat sytuacji na Ukrainie

Jako państwo europejskie, Ukraina podziela wartości reprezentowane przez państwa Unii Europejskiej i posiada wspólną historię z tymi krajami. Unia Europejska dostrzegła europejskie aspiracje Ukrainy i przyjęła z zadowoleniem jej proeuropejski wybór. Uznajemy i wspieramy wolę Ukrainy do ustanowienia ścisłej współpracy z instytucjami europejskimi. Stopniowe zbliżanie Ukrainy i UE w sferze politycznej, gospodarczej i prawnej przyczyniłoby się do dalszego rozwoju relacji unijno-ukraińskich. Negocjowana przez UE i Ukrainę Umowa Stowarzyszeniowa wraz z Umową o Pogłębionej Strefie Wolnego Handlu (Deep and Comprehensive Free Trade Agreement; DCFTA), daje Ukrainie fundamentalną szansę skonsolidowania demokracji i przekształcenia gospodarki w strukturę rynkową.

W ostatnich latach Ukraina poczyniła szereg wysiłków w sferze demokratyzacji, potwierdzając tym samym swe miejsce w Europejskiej Polityce Sąsiedztwa. Tym niemniej, na przestrzeni ostatniego roku pojawiły się pewne regresywne tendencje w zakresie demokratycznych osiągnięć Ukrainy. Wciąż obserwujemy pogorszającą się sytuację w sferze rządów prawa i praw człowieka, jak i w ogólnym stanie demokracji. Procesy sądowe oraz kara więzienia dla Julii Tymoszenko i innych członków jej rządu były poważnym objawem tych negatywnych tendencji. Tego typu politycznie umotywowane sprawy wyraźnie obrazują wady ukraińskiego sądownictwa w zakresie stosowania międzynarodowych standardów, które zakładają uczciwość, przejrzystość i niezależność rozpraw sądowych. Wyrażamy nadzieję, że rząd Ukrainy podejmie odpowiednie kroki mające na celu wyeliminowanie raz na zawsze selektywności wymiaru sprawiedliwości. Inne sprawy przyczyniające się do rozwoju demokratycznego społeczeństwa, takie jak wolne media i swobodny dostęp do nich, a także rządy prawa, wciąż wymagają wzmocnienia i wsparcia. Brak postępu w ww. dziedzinach pozostaje poważną przeszkodą na drodze ukraińskiej demokratyzacji.

Warto podkreślić, iż działania Ukrainy, zwłaszcza w zakresie wspólnych wartości i rządów prawa, będą miały kluczowe znaczenie dla tempa stowarzyszenia politycznego i integracji gospodarczej z Unią Europejską. Umowa Stowarzyszeniowa, w tym zwłaszcza DCFTA, ma w przyszłości szansę

stworzyć głębsze, długofalowe relacje z UE dzięki zwiększonemu potencjałowi handlowemu, zbliżeniu do unijnego *acquis*, oraz ogólnej modernizacji instytucji i zasad rządzenia w Ukrainie. Choć Unia Europejska przywiązuje wielką wagę do pogłębiania relacji z Ukrainą, przypominamy, że do podpisania Umowy Stowarzyszeniowej niezbędna jest widoczna poprawa praworządności w tym kraju.

Apelujemy do rządu Ukrainy, aby przeprowadził nadchodzące, październikowe wybory zgodnie ze standardami Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), w tym m.in. współpracując w pełni z misjami obserwacyjnymi. Przestrzeganie standardów OBWE zwiększy wiarygodność Ukrainy podczas jej nadchodzącej prezydentury w tej Organizacji. Przeprowadzając w przyszłym miesiącu demokratyczne wybory, władze Ukrainy odzyskają polityczne zaufanie jej obywateli oraz jej społeczeństwa obywatelskiego, jak i całej Europy.

Nowy Jork, 25 września 2012 r.

3. Wspólne oświadczenie Grupy Wyszehradzkiej i Słowenii w sprawie negocjacji wniosków Komisji dotyczących pakietu regulacji w zakresie polityki spójności na lata 2014-2020

Ministrowie ds. polityki spójności Grupy Wyszehradzkiej i Słowenii spotkali się w Katowicach, na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w dniach 11-12 października 2012 roku, aby omówić postępy w negocjacjach dotyczących ram prawnych przyszłej polityki spójności opublikowanych przez Komisję Europejską (Komisję) dnia 6 października 2011 roku. W spotkaniu uczestniczył również Dyrektor Generalny ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej oraz poseł do Parlamentu Europejskiego.

MAJĄC NA UWADZE coraz większą liczbę wyzwań, jakim musi stawić czoła Unia Europejska (UE), oraz konieczność zapewnienia jak największej wydajności i skuteczności inwestycji finansowanych z budżetu UE,

PODKREŚLAJĄC, że polityka spójności po roku 2013 jest jedną z kluczowych polityk inwestycyjnych UE sprzyjających realizacji celów strategii „Europa 2020” ze względu na jej zintegrowany charakter, łatwość dostosowania do warunków regionalnych oraz nowe narzędzia regulacyjne mające zagwarantować, aby była ona lepiej ukierunkowana strategicznie i zorientowana na cele,

BIORĄC POD UWAGĘ częściowe podejście ogólne odnośnie do dziesięciu bloków negocjacyjnych określonych przez duńską prezydentkę na posiedzeniu Rady do Spraw Ogólnych dnia 24 kwietnia i dnia 26 czerwca 2012 roku oraz wspólne oświadczenie Grupy Wyszehradzkiej i Słowenii w sprawie wniosków Komisji dotyczących pakietu regulacji w zakresie przyszłej polityki spójności przyjęte w Pradze dnia 22 marca 2012 roku,

Ministrowie Grupy Wyszehradzkiej i Słowenii UZGODNILI, co następuje:

Uwagi ogólne

1. Grupa Wyszehradzka i Słowenia z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄ znaczne postępy w negocjacjach Rady poczynione dzięki staraniom duńskiej prezydentki i z NIECIERPLIWOŚCIĄ OCZEKUJĄ dalszych postępów podczas cypryjskiej prezydentki.
2. Należy po raz kolejny podkreślić, że istotne jest, aby cała UE rozpoczęła wdrażanie nowych programów i projektów już od początku 2014 roku. W związku z tym Grupa Wyszehradzka

i Słowenia WZYWAJĄ cypryjską prezydencję, aby nie podejmowała rozmów w ramach już zamkniętych bloków tematycznych, chyba że jest to konieczne z punktu widzenia wieloletnich ram finansowych lub wynika to z negocjacji dotyczących rozporządzenia finansowego.

3. Ponadto Grupa Wyszehradzka i Słowenia **PODKREŚLAJĄ**, że konieczne jest, aby działająca w ramach Rady Grupa Robocza ds. Działań Strukturalnych uczestniczyła w negocjacjach dotyczących wieloletnich ram finansowych w zakresie mającym związek z polityką spójności po 2013 roku, a także w rozmowach na temat skuteczniejszego wydatkowania środków. W tym kontekście **NALEGAMY**, aby obecny system kwalifikowalności VAT został utrzymany i rozszerzony na wszystkie środki objęte wspólnymi ramami strategicznymi; oraz że należy utrzymać obecne poziomy współfinansowania dotyczące mniej rozwiniętych państw i dawnych regionów objętych celem konwergencji, w tym uczestników programów europejskiej współpracy terytorialnej.

Programowanie

4. Grupa Wyszehradzka i Słowenia są zgodne, że wspólne ramy strategiczne powinny służyć jako wytyczne dla państw członkowskich odnośnie do procesu programowania, w szczególności jeżeli chodzi o koordynację sektorową i terytorialną zasobów i strategii UE, które Parlament Europejski i Rada powinny przyjąć w całości. Jednocześnie wspólne ramy strategiczne nie powinny wprowadzać żadnych dodatkowych obowiązków dotyczących programowania i wdrażania ponad te, co do których Rada już osiągnęła porozumienie w ramach częściowego podejścia ogólnego.
5. Grupa Wyszehradzka i Słowenia **POTWIERDZAJĄ**, że zalecenia Rady dla poszczególnych krajów są istotnym narzędziem wspomagającym prawidłową realizację celów strategii „Europa 2020”. W tym kontekście zalecenia Rady są jednym z elementów, które państwa członkowskie powinny brać pod uwagę w procesie programowania. Zgodność zaleceń dla poszczególnych krajów z polityką spójności określa się jednak podczas przygotowywania krajowego programu reform, kiedy to ustala się, czy zalecenia będą realizowane w ramach polityki krajowej, czy przy użyciu funduszy europejskich, a następnie w ramach umowy o partnerstwie. Grupa Wyszehradzka i Słowenia **PODKREŚLAJĄ**, że należy mieć na uwadze stabilność i strukturalny charakter polityki spójności.
6. Grupa Wyszehradzka i Słowenia **SĄ ZDANIA**, że aby wprowadzone zostały jasne i spójne podstawy regulacyjne dla funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi, przepisy muszą uwzględniać również poszczególne doświadczenia związane z wdrażaniem, na przykład projekty realizowane w ramach programów krajowych obejmujące różne kategorie regionów lub stopniowanie i łączenie finansowania, które wymaga wprowadzenia przejrzystych przepisów przejściowych.
7. W tym celu Grupa Wyszehradzka i Słowenia **PODKREŚLAJĄ** również, że regiony stołeczne w istotny sposób przyczyniają się do realizacji celów strategii „Europa 2020” i są motorami napędzającymi wzrost gospodarczy w całym kraju. Regiony stołeczne często dotyka problem niespójności wewnętrznej, przy czym ich stosunkowo wysoki poziom rozwoju wiąże się ze statystycznym poziomem kapitału. Grupa Wyszehradzka i Słowenia **PODKREŚLAJĄ** zatem, że rozwiązanie kwestii regionów stołecznych za pomocą odpowiednio dostosowanych rozwiązań jest niezbędne dla osiągnięcia postępów w realizacji celów strategii „Europa 2020” oraz dla zwiększenia konkurencyjności zarówno na poziomie regionalnym, jak i na poziomie krajowym.

Zarządzanie finansami oraz zarządzanie i kontrola

8. Grupa Wyszehradzka i Słowenia **PODKREŚLAJĄ**, że państwa członkowskie jasno przedstawiły swoje stanowiska odnośnie do zarządzania finansowego i systemów kontroli w nadchodzącym okresie programowania podczas negocjacji rozporządzenia finansowego. W związku z tym Grupa Wyszehradzka i Słowenia **NALEGAJĄ**, aby debaty tej nie rozpoczynano ponownie oraz aby planowane zmiany ograniczały się wyłącznie do kwestii bezpośrednio związanych z rozporządzeniem finansowym, szczególnie jeżeli chodzi o nieprawidłowości i poprawki.
9. Grupa Wyszehradzka i Słowenia **PODKREŚLAJĄ**, że wszelkie działania naprawcze powinny zmierzać do zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji dokonywanych w ramach przedmiotowych programów. W tym celu Grupa Wyszehradzka i Słowenia **UWAŻAJĄ**, że ostateczna zmiana nie zwiększa efektywności w tym zakresie, tylko hamuje postępy w realizacji celów określonych w Traktacie.
10. Grupa Wyszehradzka i Słowenia **APELUJĄ** o większą elastyczność wykonawczą, która ułatwi osiągnięcia lepszych wyników. Chodzi na przykład o wprowadzenie większej elastyczności w stosowaniu zasady umorzenia w porównaniu z proponowanymi przepisami oraz o utrzymanie dostatecznego poziomu płatności zaliczkowych.
11. Grupa Wyszehradzka i Słowenia **PODTRZYMUJĄ I PODKREŚLAJĄ** swoje stanowisko, zgodnie z którym procedury, a w szczególności kryteria dotyczące wyznaczania organów zarządzających programami powinny być bardziej uproszczone oraz w większym stopniu opierać się na wynikach i na zasadzie należytego zarządzania finansami.

Dalsze postępy w negocjacjach

12. Biorąc pod uwagę procesy programowania rozpoczęte już przez państwa członkowskie, Grupa Wyszehradzka i Słowenia podkreślają konieczność przedstawienia przez Komisję wszystkich aktów delegowanych i wykonawczych, które w wielu przypadkach będą miały bezpośredni wpływ na krajowe systemy wykonawcze. **APELUJEMY** również do Komisji, aby jak najszybciej ustaliła ramy czasowe i przedstawiła informacje dotyczące treści takich aktów, a także, w miarę możliwości, zaprosiła ekspertów z państw członkowskich do uczestnictwa w tych procesach.
13. Grupa Wyszehradzka i Słowenia **ZACHĘCAJĄ** Komisję, aby w proces negocjacji dotyczących pakietu legislacyjnego i dokumentów związanych z programowaniem zaangażowała wystarczające siły oraz aby zapewniła równe traktowanie wszystkim państwom członkowskim, a także terminowe zawarcie całego zestawu umów o partnerstwie i uchwalenie programów operacyjnych. W szczególności **LICZYMY** na skuteczną współpracę z Komisją przy stosowaniu nowych elementów polityki spójności, takich jak warunkowość *ex-ante*, czy przy wprowadzaniu nowej logiki działania do programów operacyjnych.
14. Przede wszystkim jednak Grupa Wyszehradzka i Słowenia **PODKREŚLAJĄ**, że jednakowe, sprawiedliwe i przejrzyste podejście Komisji do wszystkich państw członkowskich jest podstawową zasadą i kluczowym warunkiem skutecznej realizacji polityki spójności. Ogólne wymogi i procedury stosowane przy formułowaniu poleceń i decyzji kierowanych do państw członkowskich powinny być zawsze takie same (na przykład w przypadku poważnych projektów, kwestii związanych z pomocą państwa itd.) i uwzględniać okoliczności występujące w danej sytuacji. W przeciwnym razie mogą pojawić się wątpliwości i opóźnienia we wdrażaniu polityki spójności.

15. Grupa Wyszehradzka i Słowenia SĄ ZDETERMINOWANE, aby koordynować swoje wysiłki negocjacyjne, nadać większą wagę przedstawionym powyżej wspólnym propozycjom i wcielić je w życie. MUSIMY dążyć do tego, aby negocjacje dotyczące pakietu legislacyjnego zakończyły się jak najszybciej po zakończeniu negocjacji dotyczących wieloletnich ram finansowych.
16. Ponadto Grupa Wyszehradzka i Słowenia ZACHĘCAJĄ obecną cypryjską i nadchodzącą irlandzką prezydencję, aby informowały państwa członkowskie o negocjacjach w Parlamencie Europejskim w sposób terminowy, regularny i wyczerpujący.
17. Grupa Wyszehradzka i Słowenia OFERUJĄ konstruktywną współpracę i wsparcie w celu osiągnięcia zadowalającego kompromisu pomiędzy wszystkimi współustawodawcami.

Katowice, 12 października 2012 r.

4 Deklaracja Ministrów Gospodarki V4

Ministrowie V4 (Martin Kuba, Minister Przemysłu i Handlu Republiki Czeskiej, Zoltan Csefalvai, Sekretarz Stanu Gospodarki Narodowej Węgier, Waldemar Pawlak, Wicepremier i Minister Gospodarki Polski, Tomas Malatinsky, Minister Gospodarki Słowacji) odpowiedzialni za gospodarkę, wspierają dalszy rozwój regionalnej współpracy w sektorze energii, uważają rynek wewnętrzny za najważniejszy sukces integracji europejskiej i podkreślają potrzebę wspólnej promocji na rynkach trzecich.

Podczas wspólnego spotkania w dniu 31 października 2012 r, Ministrowie wyrazili poparcie dla: **ROZWOJU wspólnej współpracy we wszystkich obszarach dot. energii i bezpieczeństwa energetycznego w szczególności** oraz rozwoju zasad współpracy w wypracowaniu wspólnych opinii V4 dla instytucji i inicjatyw UE:

- **Integracja regionalnego rynku gazu** – uznając potrzebę zmian koniecznych do pogłębienia integracji rynku gazu w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem dywersyfikacji źródeł gazu w regionie, i zdając sobie sprawę ze znaczenia infrastruktury energetycznej dla osiągnięcia tego celu, Państwa V4 postanawiają wzmocnić współpracę na wszystkich szczeblach (szczególnie na poziomie grupy gazowej Północ-Południowy Wschód powstałej na podstawie *Rozporządzenia ws. wytycznych do transeuropejskiej infrastruktury energetycznej*) i działać na rzecz osiągnięcia celów odzwierciedlonych w *Memorandum of Understanding* dotyczącym połączeń Północ-Południe w Europie Środkowo-Wschodniej podpisanym w Brukseli w listopadzie 2011 r. Uznając znaczenie bezpieczeństwa dostaw ropy naftowej do regionu, Państwa V4 widzą potrzebę niestającej współpracy w tym obszarze. Obejmuje to w szczególności wymianę informacji na temat bieżącego stanu dostaw, jak i wspólne prezentowanie problemów na forum Unii Europejskiej. Państwa V4 uznają rolę rurociągu TAL dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw ropy naftowej w regionie. Państwa V4 wyrażają wolę pogłębienia współpracy w sektorze naftowym w celu stabilnego, przewidywalnego i niezakłóconego rozwoju sektora naftowego w regionie.
- **Rynek energii** – Ministrowie potwierdzają, że Państwa V4 opowiadają się za zakończeniem budowy wewnętrznego rynku energii w EU do 2014. Wszelkie przeszkody

powinny zostać usunięte skutecznie, w możliwie szybkim czasie. Ministrowie potwierdzają, że zagadnienie nieplanowanych przesyłów energii elektrycznej powinno być traktowane jako istotna bariera utrudniająca efektywną transgraniczną wymianę energii elektrycznej w rejonie Europy Środkowo-Wschodniej, która uniemożliwia realizację otwartego, zintegrowanego oraz elastycznego rynku energii. Państwa V4 wyrażają opinię, że przyczyną tej przeszkody, oprócz niewystarczającej infrastruktury w Niemczech, jest obecna konfiguracja stref cenowych w regionie Europy Środkowo-Wschodniej oraz brak alokacji mocy opartej na zasadzie przepływów fizycznych. Ministrowie uznają, że korekta stref cenowych jest najlepszym narzędziem do zmniejszenia ograniczeń w handlu transgranicznym w średnim okresie w całym regionie Europy Środkowo-Wschodniej i jest konieczna do osiągnięcia jak najlepszych rezultatów z przyszłego wprowadzenia alokacji na zasadach przepływów fizycznych. Ministrowie podkreślają, że jakiegokolwiek decyzje ws. przyszłej reorganizacji stref cenowych powinny być podjęte wspólnie przez państwa regionu Europy Środkowo-Wschodniej. Z perspektywy długookresowej, konieczne jest wzmocnienie infrastruktury elektrycznej, która jest niezbędna dla dobrego funkcjonowania rynku energii elektrycznej.

- Ministrowie podkreślają znaczenie **energii jądrowej**, jako równoważnego źródła energii/na równi ze źródłami odnawialnymi lub konwencjonalnymi – głównie węglem kamiennym, węglem brunatnym i gazem/na agendzie UE.
- Ministrowie potwierdzają, że **polityka klimatyczno-energetyczna UE** powinna respektować bezpieczeństwo energetyczne poszczególnych państw członkowskich. Jakiegokolwiek propozycje regulacji prawnych ze strony UE powinny brać pod uwagę konkurencyjność gospodarek państw członkowskich i gospodarki UE jako całości. Państwa V4 podkreślają, że działania na rzecz ochrony klimatu powinny być postrzegane w perspektywie globalnej. W przeciwnym razie wystąpią negatywne zjawiska, takie jak *carbon leakage* czy spadek konkurencyjności UE. Państwa V4 wzywają do sfinalizowania globalnego porozumienia ws. zmian klimatycznych.
- Państwa V4 podkreślają, że efektywność energetyczna stanowi kluczowy element w zakresie ograniczenia emisji CO₂. Efektywne wykorzystanie energii ma również duży wpływ na bezpieczeństwo dostaw, powstawanie nowych miejsc pracy oraz ograniczenie zależności od importu surowców energetycznych. Potencjał efektywności energetycznej musi zostać wykorzystany.
- Ministrowie popierają EU **Emissions Trading Scheme/ETS**, jako narzędzie oparte na zasadach rynku służące implementacji polityki klimatycznej i energetycznej UE.
- Ministrowie popierają współpracę V4 podczas negocjacji konkluzji do Komunikatu: „**Energia odnawialna: ważny czynnik europejskiego rynku energii**”. Energia odnawialna może stanowić ważny element europejskiego rynku energii, jeżeli będą zapewnione ceny akceptowalne dla konsumentów i zapewnione bezpieczeństwo energetyczne poprzez redukcję popytu na importowaną energię. Dalszy wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać różnice pomiędzy krajami i być uwarunkowany odpowiednim rozwojem infrastruktury.

WZMOCNIENIA znaczenia rynku wewnętrznego. Państwa V4 uznają jednolity rynek za najważniejszy sukces integracji europejskiej oraz za kluczowy czynnik, który pozwoli wrócić UE na ścieżkę wzrostu gospodarczego. Jednak prace nad jednolitym rynkiem są dalekie od zakończenia. Z tego powodu powinny zostać podjęte konkretne działania w celu: stworzenia jednolitego rynku usług cyfrowych, wzmocnienia infrastruktury transportowej, telekomunikacyjnej

i energetycznej jednolitego rynku, pełnego wykorzystania potencjału swobodnego przepływu usług, stworzenia jak najbardziej sprzyjających warunków dla przedsiębiorców. Akt o Jednolitym Rynku II, który jest właśnie przygotowywany przez Komisję Europejską, powinien koncentrować się w szczególności na wyżej wymienionych celach.

Państwa V4 wyrażają swoją wolę do bliskiej współpracy w zakresie propozycji legislacyjnych przedstawionych zarówno w Akcie o Jednolitym Rynku I (SMA I) jak i Akcie o Jednolitym Rynku II (SMA II).

PODKREŚLENIA roli polityki przemysłowej. Istnienie bardziej konkurencyjnej Europy z silnym przemysłem i ambitną polityką przemysłową jest możliwe. Jeśli Europa ma pozostać światowym liderem gospodarczym i pomysłodawcą rozwiązań dla wyzwań, przed którymi stoją nasze społeczeństwa, przemysł musi być umiejscowiony w centrum uwagi.

Europa potrzebuje przemysłu i podejścia, które obejmuje cały łańcuch wartości, od infrastruktury i surowców do usług posprzedażowych. Takie podejście jest niezbędne w celu zwiększenia wydajności w przemyśle wytwórczym i usługach towarzyszących, których celem jest ożywienie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Promowanie przedsiębiorczości, konkurencyjności i innowacyjności, tworzenie i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw powinny być w centrum europejskiej polityki przemysłowej. W świetle nowego Komunikatu dot. polityki przemysłowej, przewidziana jest pogłębiona debata nt. instrumentów, które wpływają na sytuację przemysłu w UE. W związku z powyższym, kraje V4 podkreślają znaczenie konkurencyjności, jak również zasad rynku wewnętrznego, których nie można ograniczać. Kraje Grupy Wyszehradzkiej wyrażają także gotowość do zacieśnienia współpracy w ramach Rady ds. Konkurencyjności w odniesieniu do kwestii dotyczących dalszego rozwoju rynku wewnętrznego i europejskiego przemysłu.

UZNANIA znaczenia potencjału otwartych i uczciwych warunków wymiany handlowej we wspieraniu wychodzenia z kryzysu i wzrostu gospodarczego, zarówno w krajach V4 jak i w Unii Europejskiej jako całości. W tym kontekście Ministrowie podkreślają potrzebą ciągłego wysiłku w walce z protekcyjnym handlu międzynarodowym i inwestycjach, z uwzględnieniem krajów sąsiadujących z Unią Europejską oraz w promowaniu wolnego, otwartego i sprawiedliwego handlu przy zapewnieniu zachowania interesów Unii Europejskiej w duchu zasady wzajemności i obopólnych korzyści. Przyjmują z zadowoleniem niedawne przystąpienie Rosji do Światowej Organizacji Handlu (WTO), które stwarza dobre podstawy do pogłębienia handlowych i inwestycyjnych relacji pomiędzy Unią Europejską i Rosją, i oczekują pełnej implementacji przyjętych zobowiązań. Ministrowie uznają postęp w negocjacjach Pogłębionej i Całościowej Umowy o Wolnym Handlu (DCFTA) z Partnerami Wschodnimi i popierają ich szybką finalizację. Mają nadzieję, że warunki pozwolą wkrótce na zastosowanie Umowy Stowarzyszeniowej wynegocjowanej pomiędzy UE a Ukrainą. Potwierdzają znaczenie pogłębiania stosunków gospodarczych z najważniejszymi partnerami handlowymi i podkreślają swoje zobowiązanie do pracy w kierunku osiągnięcia celu, jakim jest rozpoczęcie negocjacji Unii Europejskiej nad całościowymi umowami handlowymi z USA i Japonią, która mogą przynieść wymierne korzyści dla europejskich przedsiębiorstw.

WZMOCNIENIA współpracy krajów Grupy Wyszehradzkiej **we wspólnej promocji gospodarczej na rynkach trzecich, głównie na rynku chińskim.**

Warszawa, 31 października 2013 r.

5. Oświadczenie współprzewodniczących szczytu Ministrów Spraw Zagranicznych państw wyszehradzkich, nordyckich i bałtyckich

Ministrowie Spraw Zagranicznych państw wyszehradzkich, nordyckich i bałtyckich spotkali się w Gdańsku w dniu 20 lutego 2013 roku. Podczas spotkania, którego gospodarzami byli Ministrowie Spraw Zagranicznych Polski – Radosław Sikorski oraz Szwecji – Carl Bildt, Ministrowie zgodzili się, że państwa Europy Północnej oraz Środkowej muszą aktywnie uczestniczyć we wzmacnianiu Unii Europejskiej i całego kontynentu europejskiego.

Wzrost gospodarczy w Europie (jednolity rynek, energia, transport)

Ministrowie zgodzili się, że wzrost gospodarczy w Europie może zostać pobudzony poprzez wzmacnianie jednolitego rynku oraz rozwój infrastruktury energetyczno-transportowej. Ministrowie potwierdzili, że jednolity rynek leży u podstaw starań mających na celu przywrócenie wzrostu gospodarczego, konkurencyjności oraz tworzenia miejsc pracy w Europie, oraz wezwali do dalszej współpracy między państwami nordyckimi, bałtyckimi i wyszehradzkimi. Podkreślono, iż należy podjąć odpowiednie kroki mające na celu poprawę połączeń transportowych i energetycznych pomiędzy tymi regionami tak, aby optymalnie wykorzystać potencjał współpracy.

W tym kontekście Ministrowie podkreślili znaczenie w pełni funkcjonalnego wewnętrznego rynku energetycznego UE, opartego na zdywersyfikowanych, zintegrowanych i zliberalizowanych rynkach energetycznych. Ponadto Ministrowie potwierdzili, że wspólnym celem, który również przyczynia się do wzmocnienia bezpieczeństwa w regionie, jest zapewnienie stabilnych dostaw przystępnych cenowo surowców energetycznych. Modernizacja istniejącej infrastruktury energetycznej i stworzenie nowych struktur w tej dziedzinie oraz promocja efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii idzie w parze ze zwiększaniem bezpieczeństwa dostaw w regionie i wychodzi naprzeciw wyzwaniom z zakresu polityki klimatycznej.

Wymieniono opinie na temat bieżącej sytuacji na światowych rynkach energetycznych oraz wpływu obecnych wydarzeń na państwa w regionie. Podkreślono znaczenie dialogu i partnerstwa z najważniejszymi dostawcami energii, w oparciu o ramy rynkowo-prawne.

Partnerstwo Wschodnie

Ministrowie omówili stosunki z partnerami z Europy Wschodniej, w tym zwłaszcza przygotowania do Szczytu Partnerstwa Wschodniego, który odbędzie się w Wilnie w listopadzie 2013 roku. Ministrowie zgodzili się, że Partnerstwo Wschodnie odgrywa kluczową rolę w dalszej integracji kontynentu europejskiego oraz poparli europejskie aspiracje i europejski wybór niektórych partnerów z Europy Wschodniej.

Ponadto wezwali kraje partnerskie z Europy Wschodniej do intensyfikacji reform zgodnie z Mapą Drogową Partnerstwa Wschodniego tak, aby przygotować grunt pod ambitny rezultat Szczytu oraz zobowiązali się, że będą wspólnie zachęcać Unię do podjęcia odpowiednich działań w odpowiedzi na te reformy.

Wyrażono nadzieję, że do czasu rozpoczęcia Szczytu zostaną parafowane Umowy stowarzyszeniowe oraz Umowy o pogłębionej i kompleksowej strefie wolnego handlu (DCFTA) pomiędzy UE a Republiką Mołdawii, Gruzją, i Armenią. Ministrowie wezwali Ukrainę, aby podjęła stanowcze działania i wypracowała namacalne postępy, zgodnie z Konkluzjami Rady Europejskiej z grudnia 2012 r. tak, aby utorować drogę do podpisania Umowy stowarzyszeniowej/DCFTA podczas

Szczytu Partnerstwa Wschodniego w Wilnie. Ponadto Ministrowie podkreślili dynamiczny rozwój współpracy wielostronnej w ramach Partnerstwa Wschodniego oraz zaakcentowali znaczenie dalszego wzmocnienia istniejących inicjatyw flagowych i tworzenia nowych inicjatyw, także dalszy rozwój kontaktów międzyludzkich oraz wsparcie dla wymiany młodzieży, studentów i programów stypendialnych.

Rosja

Omówiono bieżące wydarzenia w Rosji. Za niepokojący uznano stan przestrzegania praw człowieka w tym kraju. Podkreślono jednocześnie znaczenie kontynuowania negocjacji pomiędzy Rosją a UE w sprawie nowej umowy, która zastąpi Umowę o partnerstwie i współpracy z 1997 r.

Bezpieczeństwo europejskie

Omówiono zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa europejskiego i międzynarodowego. Uzgodniono, że z uwagi na swe geograficzne sąsiedztwo oraz wspólnotą wartości i interesów, państwa wyszehradzkie, nordyckie oraz bałtyckie mają do odegrania doniosłą rolę w zakresie upowszechniania demokracji, praworządności i bezpieczeństwa.

Ministrowie zgodzili się, że współpraca między naszymi krajami dobrze przysłuży się umocnieniu bezpieczeństwa w zmieniającym się otoczeniu międzynarodowym. Wspólna ocena wyzwań oraz zbiorowy wysiłek na rzecz promowania naszej regionalnej perspektywy bezpieczeństwa pozwolą uwidocznić wspólne interesy i sprawić, by były bardziej czytelne dla pozostałych aktorów w szeroko rozumianej euroatlantyckiej strefie bezpieczeństwa obejmującej UE i NATO.

W tym kontekście Ministrowie wyrazili wolę poszukiwania możliwości wspólnego rozwijania zdolności w ramach NATO i UE. Mając na uwadze planowane ograniczenie zaangażowania operacyjnego NATO po roku 2014, Ministrowie zaapelowali o opracowanie inicjatyw pozwalających utrzymać interoperacyjność sił Sojuszników i Partnerów. Oddzielnie wspomniano także potrzebę przeprowadzania konkretnych ćwiczeń i szkoleń.

Ministrowie omówili Europejską Strategię Globalną i wyrazili poparcie dla jej rozwoju. Celem Strategii powinno być zdefiniowanie wartości i interesów propagowanych przez UE oraz określenie sposobu ich realizacji.

Ministrowie zgodzili się, że Europa ma do odegrania istotną rolę w dziedzinie zapobiegania międzynarodowym konfliktom oraz ich łagodzenia. Jak podkreślili Ministrowie, zwiększenie europejskiego potencjału w tym zakresie wymaga wyposażenia Europy w bardziej elastyczne instrumenty, np. poprzez utworzenie Europejskiego Instytutu Pokoju, który byłby zaangażowany w mediacje pokojowe oraz dialog na płaszczyźnie nieformalnej.

Omówiono również posiedzenie Rady Europejskiej, które jest zaplanowane na grudzień 2013 r. i będzie poświęcone kwestiom obronności. Ministrowie zgodnie stwierdzili, że przygotowania powinny skupić się na konkretnych działaniach zmierzających do zwiększenia europejskich zdolności zarządzania kryzysowego, z uwzględnieniem szeroko rozumianego kontekstu bezpieczeństwa oraz podejścia kompleksowego.

Ministrowie wezwali ponadto do zdecydowanego wsparcia unijnych aspiracji Islandii oraz idei rozszerzenia UE jako takiej.

Dalsze kroki

Ministrowie wyrazili zadowolenie ze spotkania w Gdańsku jako ważnej inicjatywy stwarzającej państwom Europy Północnej i Środkowej możliwość omówienia wspólnego zaangażowania

w sprawy europejskie. Ponadto Ministrowie wyrazili zainteresowanie stopniowym zacieśnianiem współpracy regionalnej pomiędzy państwami nordyckimi, bałtyckimi oraz członkami Grupy Wyszehradzkiej.

Gdańsk, 20 lutego 2013 r.

6. Komunikat prasowy prezydencji polskiej w Grupie Wyszehradzkiej po spotkaniu Premierów państw Grupy Wyszehradzkiej (V4), Prezydenta Republiki Francuskiej i Kanclerz Republiki Federalnej Niemiec

Dnia 6 marca 2013 r. w Warszawie odbyło się spotkanie szefów rządów Polski, Czech, Węgier oraz Słowacji, prezydenta Republiki Francuskiej oraz kanclerza Republiki Federalnej Niemiec, którego celem było omówienie kwestii dotyczących zmian gospodarczych zachodzących w Unii Europejskiej, przyszłej architektury Unii Gospodarczej i Walutowej, a także wzmocnienia Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO).

Spotkanie zorganizowano w ramach polskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej.

Wieloletnie ramy finansowe

Podczas spotkania wyrażono zadowolenie z kompromisu, jaki osiągnięto w sprawie wieloletnich ram finansowych podczas ostatniego posiedzenia Rady Europejskiej, a także potwierdzono zdecydowaną wolę osiągnięcia porozumienia z Parlamentem Europejskim.

Unia gospodarcza i walutowa (UGW)

Uzgodniono, że u podstaw transformacji Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW) powinny leżeć cztery następujące zasady: konkurencyjność, wzrost gospodarczy, zatrudnienie i otwartość. Proces ten powinien sprzyjać integracji – należy z uznaniem przyjmować każde państwo członkowskie, które wyraża wolę uczestnictwa w ściślejszej integracji.

W tym kontekście omówiono znaczenie tzw. umów na rzecz konkurencyjności i wzrostu gospodarczego, które mogłyby służyć jako instrumenty wdrażania niezbędnych reform w celu przywrócenia zrównoważonego wzrostu gospodarczego w UGW oraz zapewnić lepsze wsparcie dla gospodarek zamierzających przyjąć wspólną walutę w przyszłości oraz będących na etapie przygotowań do jej przyjęcia.

Konkurencyjność i wzrost gospodarczy

Uzgodniono, że poprawa konkurencyjności jest kwestią priorytetową, ponieważ jest ona niezbędnym warunkiem, który w wyraźny i zdecydowany sposób przyczynia się do osiągnięcia zrównoważonego wzrostu i zatrudnienia.

Ponadto podkreślono zdecydowaną wolę utworzenia jednolitego rynku poprzez usunięcie istniejących barier, w szczególności w sektorze usług *online*. Europa powinna nadal angażować się w działania na rzecz stworzenia w pełni funkcjonalnego jednolitego rynku cyfrowego. Należy skupić się w szczególności na obszarach takich jak handel elektroniczny oraz dostawa sieci szerokopasmowych. Ponadto omówiono kwestię systemów podatkowych, które powinny odzwierciedlać nową rzeczywistość i które należy dostosować w równym stopniu do sektorów cyfrowych i tradycyjnych.

Podkreślono także nadrzędne znaczenie utworzenia wewnętrznego rynku energii oraz jego pełnej aktywizacji, ponieważ ceny energii mają wpływ na konkurencyjność UE.

Uzgodniono, że należy się skoncentrować na bieżącej tendencji spadkowej udziału przemysłu wytwórczego w PKB Unii Europejskiej, a także podkreślono jego kluczową rolę jako jednego z głównych czynników napędzających wzrost gospodarczy i zatrudnienie.

Uczestnicy spotkania uznają priorytetowość polityki handlowej UE oraz zgadzają się, że jej celem powinno być promowanie interesów UE w duchu wzajemności i obustronnych korzyści. Ponadto podkreślono znaczenie poprawy i zacieśniania relacji handlowych z partnerami strategicznymi UE, takimi jak Stany Zjednoczone czy Japonia, jak również osiąganie postępów w relacjach z państwami Partnerstwa Wschodniego.

Współpraca w zakresie bezpieczeństwa i obrony

W odniesieniu do współpracy w zakresie obrony potwierdzono postanowienie o prowadzeniu aktywnych działań na rzecz wzmocnienia europejskich zdolności obronnych, Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO) oraz współpracy z NATO.

Ponadto wyrażono przekonanie o konieczności gromadzenia zasobów wojskowych i obronnych, wykorzystywania istniejących instytucji regionalnych oraz mechanizmów, takich jak Grupa Wyszehradzka (V4) oraz Trójkąt Weimarski, w celu rozwiązania kwestii dotyczących presji wywieranej na budżety wojskowe przez światowy kryzys finansowy.

Wyrażono oczekiwanie, że w grudniu 2013 r. Rada Europejska będzie nadal kierować rozwojem WPBiO UE wszystkich obszarów wskazanych przez Radę Europejską w grudniu 2012 r. W uznaniu znaczenia, jakie mają Grupy Bojowe UE oraz utworzenie pozostającej obecnie w gotowości Weimarskiej Grupy Bojowej, uczestnicy spotkania są zdania, że należy zwiększać ich zastosowanie oraz kontynuować ich rozwój. Z uznaniem przyjęto także plany utworzenia Wyszehradzkiej Grupy Bojowej do 2016 r.

Ponadto wyrażono nadzieję, że bliższa współpraca w zakresie obrony pomoże urzeczywistnić wizję „NATO 2020”. Wraz z zakończeniem operacji ISAF w 2014 r. oczywistym staje się fakt, jak ważna jest interoperacyjność połączonych sił zbrojnych oraz jak kluczowe jest jej utrzymanie. W związku z tym podjęto wysiłki na rzecz opracowania sposobów skuteczniejszej współpracy.

Potwierdzono również konieczność skoncentrowania się na działaniach, jakie NATO podejmuje na rzecz wyzwań związanych z interoperacyjnością, mając na celu skupienie się na szkoleniach, kształceniu oraz ćwiczeniach.

Warszawa, 6 marca 2013 r.

7 Deklaracja Ministrów Spraw Zagranicznych Grupy Wyszehradzkiej *Ku skuteczniejszej i silniejszej wspólnej polityce bezpieczeństwa i obrony*

My, ministrowie spraw zagranicznych i ministrowie obrony Republiki Czeskiej, Węgier, Polski i Słowacji, potwierdzamy naszą wolę zwiększania zdolności UE do rozwiązywania problemów dotyczących bezpieczeństwa, między innymi poprzez działania wojskowe i cywilne w zakresie zarządzania kryzysowego. Jako kluczowy instrument umożliwiający rozwiązywanie konfliktów i zażegnywanie kryzysów, Wspólna Polityka Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO) powinna być przedmiotem uwagi i wsparcia na najwyższym szczeblu politycznym.

Na zbliżającym się posiedzeniu Rady Europejskiej, które odbędzie się w grudniu 2013 roku, państwa członkowskie powinny wyrazić wolę zwiększania skuteczności WPBiO, oceniając istniejący stan rzeczy oraz formułując dalsze strategicznie ukierunkowane wytyczne. Należy także określić kolejne działania oraz harmonogram podejmowania konkretnych kroków, aby zapewnić systematyczny rozwój WPBiO. Podejście UE musi opierać się na woli politycznej, realistycznym podejściu do kwestii finansowych oraz wielonarodowej współpracy.

W najwyższym stopniu zależy nam na mocnym i stabilnym partnerstwie transatlantyckim. Wzmacnianiu WPBiO powinno towarzyszyć zacieśnianie partnerstwa z NATO.

Zwiększanie skuteczności, przejrzystości i znaczenia WPBiO

Dzięki kompleksowemu podejściu UE możliwe jest zwiększenie skuteczności, przejrzystości i znaczenia WPBiO. Interakcje między sferą cywilną a sferą wojskową oraz lepsza koordynacja na poziomie wewnętrznym i zewnętrznym powinny stać się głównym celem naszych działań. Należy wziąć po uwagę wszystkie elementy konfliktu, tj. kwestie zapobiegania, mediacji oraz zwiększenia zdolności wczesnego ostrzegania.

Wspólny komunikat w sprawie kompleksowego podejścia, przygotowywany obecnie przez Wysokiego Przedstawiciela i Komisję, a także zmiana procedur zarządzania kryzysowego w ramach WPBiO oraz przegląd ESDZ są ze sobą ściśle powiązane. Ich skutkiem powinna być mobilizacja do usprawnienia koordynacji oraz do zwiększenia unijnych zdolności szybkiego i skutecznego reagowania przy użyciu rozmaitych instrumentów WPBiO.

Misje i operacje prowadzone w ramach WPBiO okazały się jak dotąd skuteczne przy okazji wielu konfliktów. Dalsza poprawa efektywności WPBiO powinna opierać się na zwiększaniu szybkości reagowania i przemieszczania poprzez lepsze planowanie oraz procedury w zakresie finansów, logistyki i zasobów ludzkich, a także na aktywnym zaangażowaniu państw członkowskich w realizację tych celów. Należy również skuteczniej wykorzystywać zdobyte doświadczenie w przyszłym planowaniu WPBiO. W tym kontekście należy utrzymać osiągnięcia będące wynikiem operacji i misji prowadzonych w ramach WPBiO. Zdajemy sobie sprawę z roli, jaką odegrało Centrum Operacyjne UE, biorąc po uwagę konkluzje Rady z grudnia 2011 roku. Powinniśmy dogłębniej zbadać możliwości dotyczące skuteczniejszego planowania misji i operacji oraz osiągnięcia synergii w tym zakresie.

Grupy bojowe UE nadal są istotnym narzędziem umożliwiającym szybkie reagowanie, transformację sił zbrojnych i zwiększenie interoperacyjności. Dzięki naszym wspólnym wysiłkom w 2016 roku powołana zostanie Wyszehradzka Grupa Bojowa. Wspieramy prace mające na celu bardziej elastyczne i łatwiejsze wykorzystywanie zdolności szybkiego reagowania, a zwłaszcza prace polegające na badaniu możliwości szerszego zastosowania współpracy regionalnej i w ramach partnerstwa. Aby zmotywować państwa członkowskie do korzystania z grup bojowych UE, należy wprowadzić podział obciążeń związanych z przemieszczaniem takich grup.

Skuteczniejsza WPBiO oznacza zdolność sprawniejszego reagowania na bieżące problemy w zakresie bezpieczeństwa. W związku z tym powinniśmy być przygotowani, aby bronić naszych interesów dotyczących bezpieczeństwa energetycznego i cyberprzestrzeni.

Należy nadal zwiększać rolę WPBiO w ogólnej polityce partnerstwa UE. Współpraca z partnerami jest niezbędna dla skutecznego rozwiązywania problemów w zakresie bezpieczeństwa. Zacieśnianie stosunków z partnerami wschodnimi jest szczególnie obiecującym rozwiązaniem. Sprzymierzone w naturalny sposób UE i NATO powinny ściśle współpracować i wspierać się na-

wzajem w swoich działaniach. Należy również dążyć do poprawy stosunków między UE a ONZ w dziedzinie zarządzania kryzysowego i wspierania pokoju.

Skuteczniejszy rozwój potencjału wojskowego

Rozwój potencjału wojskowego jest długotrwałym procesem, który wymaga silnego wsparcia politycznego oraz określenia jasnej wizji strategicznej i prognozowanego budżetu na obronę. Aby zapewnić jak największą skuteczność i efektywność, potencjał wojskowy należy rozwijać w oparciu o jeden zbiór priorytetów określony w planie rozwoju potencjału jako jego centralny element. Jednocześnie należy stosować nowy model europejskiej współpracy w obszarze obrony, ustanowiony dzięki łączeniu i udostępnianiu zdolności wojskowych. Inicjatywy i projekty regionalne są szczególnie obiecującym sposobem zmniejszenia wykrytych niedociągnięć i stopnia pokrywania się działań UE i NATO, ponieważ przyczyniają się do poprawy spójności na poziomie regionalnym i europejskim. Należy bardziej ujednoclić planowanie UE i NATO w dziedzinie obrony.

Doceniamy działania Europejskiej Agencji Obrony i zachęcamy ją, aby nadal aktywnie wspierała państwa członkowskie w ich wysiłkach na rzecz zwiększania zdolności obronnych w zakresie zarządzania kryzysowego oraz ułatwiała im współpracę w dziedzinie obrony. W tym celu należy utrzymać odpowiedzialność państw członkowskich za własny rozwój.

Wzmacnianie europejskiego przemysłu obronnego

Musimy kontynuować pracę na rzecz bardziej konkurencyjnego i przejrzystego europejskiego rynku wyposażenia obronnego (EDEM) oraz rozwoju europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego (EDTIB). Konieczne jest stworzenie trwałej, pewnej i zrównoważonej EDTIB, a także promowanie europejskich rozwiązań problemu defragmentacji przemysłu obronnego w oparciu o ujednoczenie wyposażenia i wymogów oraz o określone podstawowe zdolności przemysłowe. Należy dążyć do zapewnienia równych i sprawiedliwych warunków na EDEM, między innymi jeżeli chodzi o przejrzystość postępowań o udzielenie zamówienia. Szersze uczestnictwo małych i średnich przedsiębiorstw, będących kluczową siłą napędzającą innowacje, jest niezbędne dla zwiększania konkurencji. Mając na względzie wzmacnianie EDTIB, będziemy wspierać działania w zakresie identyfikacji i niezbędnego rozwoju kluczowych technologii i zdolności przemysłowych w Europie, a także działania w obszarach niezależności technologicznej i przemysłowej, w których wykorzystuje się priorytetowe skoordynowane inwestycje, oraz działania mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa dostaw. Ponadto należy wspierać inwestycje w badania i technologie w dziedzinie obrony poprzez wspólne projekty i programy wykorzystujące aplikacje podwójnego zastosowania, a także poprzez określenie możliwości dalszej współpracy w obszarze badań i technologii, w tym poprzez badanie kolejnych alternatywnych programów i możliwości finansowania.

Bratysława, 18 kwietnia 2013 r.

8. Wspólne oświadczenie przyjęte na 19. Spotkaniu Ministrów Środowiska państw Grupy Wyszehradzkiej, Bułgarii i Rumunii

Ministrowie Środowiska Republiki Czeskiej, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowackiej i Republiki Bułgarii oraz przedstawiciele Ministerstw Środowiska Węgier i Rumunii,

- potwierdzając znaczenie współpracy państw Grupy Wyszehradzkiej i innych państw regionu w zakresie ochrony środowiska,
- mając na uwadze wcześniejsze spotkania ministrów środowiska państw Grupy Wyszehradzkiej,
- biorąc pod uwagę Program Polskiej Prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej w latach 2012-2013, którego tematem przewodnim jest „Grupa Wyszehradzka na rzecz integracji i spójności”,
- uznając potencjał polityki Unii Europejskiej oraz jej wpływ na środowisko, a tym samym konieczność skoordynowania stanowisk poszczególnych państw w odniesieniu do tej polityki,
- biorąc pod uwagę, że następna Konferencja Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu zostanie zorganizowana przez państwa Europy Wschodniej i odbędzie się w Warszawie,

uzgodnili, co następuje:

Polityka klimatyczno-energetyczna do roku 2030

Ministrowie i przedstawiciele ministerstw omówili kwestie związane z opublikowaną niedawno zieloną księgą „Ramy polityki w zakresie klimatu i energii do roku 2030”, aby przyjąć wspólne stanowisko w formie dokumentu koncepcyjnego.

Ministrowie i przedstawiciele ministerstw potwierdzili w szczególności, że ich kraje są na drodze do realizacji celów pakietu klimatyczno-energetycznego do roku 2020.

Podkreślili, że rozmowy na temat zielonej księgi są obecnie w ich krajach w początkowej fazie. Zwrócili także uwagę na konieczność połączenia rozmów dotyczących ram polityki w zakresie klimatu i energii z negocjacjami na poziomie globalnym. Te dwa wymiary powinny być równorzędne.

Ministrowie i przedstawiciele ministerstw byli zgodni co do konieczności opracowania długofalowej wizji, podkreślili jednak, że należy wziąć pod uwagę okoliczności o charakterze krajowym i sektorowym, a także ocenę realizacji obecnych celów przez państwa członkowskie oraz jej wpływu na ich rozwój. Specyfika poszczególnych państw członkowskich i sektorowe oceny skutków powinny stanowić podstawę dla rozmów na temat nowych ram i celów dla konkretnych państw.

Ustaleniom dotyczącym nowych ram powinna przyświecać zasada równowagi między celami politycznymi, ze szczególnym naciskiem na konkurencyjny i zrównoważony rozwój i tworzenie miejsc pracy. Nowe ramy powinny zatem uwzględniać konieczność zapewnienia przystępnych cen energii oraz umożliwiać wykorzystywanie krajowych zasobów energetycznych.

Komunikat Komisji (COM(2013)167) „Międzynarodowe porozumienie w sprawie zmiany klimatu planowane na 2015 r.: kształtowanie międzynarodowej polityki przeciwdziałania zmianie klimatu po 2020 r.” – wymiana opinii

Ministrowie i przedstawiciele ministerstw podkreślili, że globalne porozumienie jest możliwe i powinno zostać zawarte w 2015 roku. Podjęcie działań przeciwko zmianie klimatu na poziomie globalnym jest najlepszym sposobem na rozwiązanie problemów dotyczących zmiany klimatu, w związku z czym UE powinna zrobić wszystko, co w jej mocy, aby kontynuować negocjacje w tej sprawie.

Ministrowie i przedstawiciele ministerstw byli zgodni co do tego, że nowe porozumienie powinno zawierać warunki przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, sprzyjać włączeniu społecznemu i rozróżniać prawnie wiążące zobowiązania zgodnie z możliwościami i obowiązkami.

Ministrowie i przedstawiciele ministerstw stwierdzili, że nowe porozumienie powinno zapewnić wszystkim równe szanse oraz zachęcać państwa do podejmowania działań przeciwko zmianie klimatu, a nie zniechęcać je do działań przyczyniających się do jej wystąpienia. Nowe porozumienie powinno zatem być sprawiedliwe i uwzględniać już podjęte wysiłki na rzecz łagodzenia zmiany klimatu.

Ministrowie i przedstawiciele ministerstw ponownie podkreślili, że nowe porozumienie powinno być na tyle elastyczne, aby pasowało do klimatu i warunków społeczno-gospodarczych wszystkich państw oraz w pełni uwzględniało możliwości gospodarek wschodzących. Państwom członkowskim UE należy zapewnić taki sam poziom elastyczności, jaki zagwarantowany jest na poziomie globalnym.

Przegląd strategii tematycznej UE dotyczącej zanieczyszczenia powietrza i związanego z nią prawodawstwa – wymiana opinii na temat dalszego rozwoju w tym zakresie

Ministrowie i przedstawiciele ministerstw byli zgodni co do tego, że państwa Grupy Wyszehradzkiej powinny podejmować wspólne działania w związku z przeglądem **Strategii tematycznej dotyczącej zanieczyszczenia powietrza i związanego z nią prawodawstwa**, aby w przyszłości umożliwić spełnienie norm jakości powietrza określonych w dyrektywie w sprawie programu „Czyste powietrze dla Europy”. Ulepszanie wytycznych oraz wspieranie procesu wdrażania poprzez doradztwo ekspertów i przekazywanie informacji z europejskich organów administracyjnych i eksperckich powinny opierać się na doświadczeniu zdobytym przy okazji wdrażania prawodawstwa UE w zakresie jakości powietrza. Efektywne wdrażanie jest uzależnione od szerokiego zastosowania instrumentów prawnych i pozaprawnych, skutecznego prawodawstwa i wystarczających środków finansowych.

Państwa Grupy Wyszehradzkiej są gotowe przyjęć wspólny cel dotyczący polityki przeciwdziałania zanieczyszczeniu powietrza, w tym norm jakości powietrza oraz krajowych pułapów emisji. Cele te nie powinny ograniczać zakresu obowiązkowych norm jakości powietrza ani prowadzić do zwiększenia ich liczby, dopóki wszystkie państwa członkowskie nie spełnią już obowiązujących norm.

Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobrze żyć w granicach naszej planety” (siódmego unijnego programu działań w zakresie środowiska, EAP)³

Ministrowie i przedstawiciele ministerstw państw Grupy Wyszehradzkiej wymienili poglądy na temat wniosku w sprawie siódmego EAP.

³ Węgry są wyłączone z sekcji wspólnego oświadczenia dotyczącej siódmego EAP.

Ministrowie i przedstawiciele ministerstw z niecierpliwością oczekują zbliżającej się debaty nad opublikowaną niedawno zieloną księgą Komisji Europejskiej „Ramy polityki w zakresie klimatu i energii do roku 2030”, w której omówiono kluczowe problemy wymagające rozwiązania. W tym kontekście ministrowie stwierdzili, że siódmy EAP nie ma być zapowiedzią wyników toczącej się dyskusji na temat ram politycznych w zakresie zmiany klimatu i energii po roku 2020.

Ministrowie i przedstawiciele ministerstw podkreślili znaczenie ocen skutków sporządzanych przez poszczególne państwa członkowskie dla odpowiedniego uwzględnienia różnych okoliczności o charakterze krajowym w opartym na wiedzy i odpowiedzialnym procesie kształtowania polityki. Od wniosków płynących z tego rodzaju analiz powinno zależeć poparcie dla inicjatyw politycznych na poziomie UE.

Ministrowie i przedstawiciele ministerstw stwierdzili, że ze względu na kwestie proceduralne prawną interpretację siódmego EAP oraz skutków jego przyjęcia powinna sformułować na piśmie Służba Prawna Rady.

Prace nad zmianą dyrektywy w sprawie OOŚ – stanowiska poszczególnych państw Grupy Wyszehradzkiej

Państwa Grupy Wyszehradzkiej dostrzegają potrzebę ulepszenia podstawy prawnej UE odnośnie do OOŚ oraz usprawnienia procesu oceny. Osiągnięcie tego celu wymagałoby jednak dokonania koniecznych zmian w projekcie poprawki w celu wyeliminowania ryzyka głębokich zmian w systemach prawnych państw członkowskich, które opracowały własne procedury OOŚ, oraz w celu uniknięcia zbędnych obciążeń organów publicznych uczestniczących w procesie OOŚ.

Sobienie Królewskie, 19 kwietnia 2013 r.

9. Wspólne oświadczenie Ministrów Spraw Zagranicznych Grupy Wyszehradzkiej, Irlandii i Litwy na temat Partnerstwa Wschodniego

W ramach polskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej w dniu 17 maja 2013 r. odbyło się w Krakowie i Wieliczce spotkanie Ministrów Spraw Zagranicznych państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Partnerstwa Wschodniego (PW), a także Irlandii i Litwy – państw sprawujących prezydencję w Radzie Unii Europejskiej w 2013 r. – oraz Wysokiej Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa i Komisarza UE do Spraw Rozszerzenia i Europejskiej Polityki Sąsiedztwa. Ministrowie dyskutowali na temat Partnerstwa Wschodniego w perspektywie nadchodzącego Szczytu Partnerstwa Wschodniego, który odbędzie się w listopadzie br., oraz znaczenia tego spotkania dla dalszego rozwoju PW.

Ministrowie Spraw Zagranicznych Grupy Wyszehradzkiej, Irlandii i Litwy:

Zaznaczyli, że Partnerstwo Wschodnie potwierdziło swoją rolę jako skuteczne narzędzie wspierania i ułatwiania transformacji demokratycznej partnerów z Europy Wschodniej, którzy obrali drogę reform prowadzących do głębokiej i zrównoważonej demokracji.

Wyrzili uznanie dla determinacji tych państw Partnerstwa Wschodniego, które – mimo pewnych wyzwań na poziomie krajowym – poczyniły postępy w realizacji reform politycznych, społecznych i gospodarczych. Ministrowie potwierdzili swoje zaangażowanie na rzecz dalszego umacniania i rozwoju Partnerstwa Wschodniego oraz mocno podkreślili wolę realizacji celów

zawartych we Wspólnych Deklaracjach Szczytów Partnerstwa Wschodniego, które odbyły się w maju 2009 r. w Pradze oraz we wrześniu 2011 r. w Warszawie.

Podkreślili znaczenie ambitnego finansowania na rzecz Partnerstwa Wschodniego w ramach finansowych na lata 2014-2020. W tym kontekście Ministrowie położyli nacisk na tempo reform, które określa intensywność współpracy. Oznacza to, że partnerzy najbardziej zaangażowani w proces reform czerpią większe korzyści z relacji z UE, zgodnie z zasadą „więcej za więcej”, która będzie również stosowana w ramach nowego Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa.

Omówili dalsze kroki prowadzące do Szczytu Partnerstwa Wschodniego w listopadzie 2013 r. Ponowili wsparcie dla europejskiej perspektywy Partnerów wschodnioeuropejskich, podkreślając, że głęboka i zrównoważona demokracja jest istotnym warunkiem coraz bliższych stosunków pomiędzy Partnerami a UE.

Ministrowie państw Grupy Wyszehradzkiej potwierdzili chęć dzielenia się doświadczeniami w zakresie reform i przemian systemowych z Partnerami wschodnioeuropejskimi. W tym kontekście podkreślili znaczenie programu „Visegrad 4 Eastern Partnership” (V4EaP) opracowanego przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki w celu ułatwienia transformacji ustrojowej i demokracji w państwach Partnerstwa Wschodniego.

Z zadowoleniem przyjęli znaczące postępy w negocjacjach dotyczących Umów Stowarzyszeniowych (AA). Ponownie wyrazili chęć podpisania z Ukrainą Umowy Stowarzyszeniowej, obejmującej także Pogłębioną i Kompleksową Strefę Wolnego Handlu (DCFTA), co mogłyby nastąpić podczas Szczytu PW w Wilnie. Ministrowie uznali, że podpisaniu Umowy powinno towarzyszyć otwarcie części Umowy do tymczasowego stosowania. Ministrowie wyrazili silne poparcie dla parafowania Umowy Stowarzyszeniowej/Pogłębionej i Kompleksowej Strefy Wolnego Handlu z Mołdawią, Gruzją i Armenią podczas Szczytu PW. Ministrowie podkreślili również chęć zdynamizowania negocjacji w sprawie Umowy Stowarzyszeniowej z Azerbejdżanem.

Przypomnieli kluczowe znaczenie pogłębiania integracji gospodarczej w oparciu o Pogłębioną i Kompleksową Strefę Wolnego Handlu, a także wyrazili chęć podjęcia dalszych kroków w kierunku Strefy Gospodarczej UE–PW, przewidzianej we Wspólnej Deklaracji Szczytu Partnerstwa Wschodniego w Warszawie w 2011 r.

Z zadowoleniem przyjęli postępy w procesie liberalizacji wizowej. Z satysfakcją odnotowali rozpoczęcie drugiego etapu Planu działań w sprawie liberalizacji wizowej z Republiką Mołdawii, mającego na celu utworzenie reżimu bezwizowego w 2014 r., oraz zachęcili Ukrainę do dalszych kroków w stronę realizacji najważniejszych elementów pierwszego etapu w celu jak najszybszego przejścia do realizacji drugiego etapu. Ministrowie z zadowoleniem przyjęli postępy Gruzji w zakresie wdrażania pierwszego etapu Planu działań w sprawie liberalizacji wizowej oraz podpisanie umów o readmisji i ułatwieniach wizowych z Armenią, wyrażając nadzieję, że Azerbejdżan wkrótce zakończy proces negocjacji podobnych umów. Ministrowie wyrazili również nadzieję, że władze białoruskie pozytywnie zareagują na zaproszenie do negocjacji w sprawie umów o readmisji i ułatwieniach wizowych. Podkreślili przekonanie, że mobilność obywateli nie powinna być zakładnikiem niedemokratycznych praktyk władz.

Kolejny raz podkreślili poparcie dla polityki krytycznego zaangażowania wobec Białorusi, akcentując konieczność dalszego rozwoju Europejskiego Dialogu na Rzecz Modernizacji.

Z zadowoleniem przyjęli rozwój wielostronnej ścieżki PW, która jest realizowana w ramach platform tematycznych i paneli eksperckich. Ponadto, odnosząc się do przeglądu inicjatyw flagowych, podkreślili konieczność rozwinięcia ich koncepcji i wzmocnienia ich oddziaływania, a także potrzebę tworzenia nowych, widocznych inicjatyw obejmujących najważniejsze

dziedziny współpracy w ramach PW. Zaprosili Europejską Służbę Działań Zewnętrznych oraz Komisję Europejską do przedstawienia propozycji w tym zakresie w perspektywie Szczytu Partnerstwa Wschodniego w listopadzie 2013 r. oraz stworzenia nowych, ambitnych bodźców na okres po Szczycie PW w Wilnie.

Docenili wysiłki podejmowane przez Komisję Europejską oraz ESDZ w zakresie wdrażania PW oraz zachęćli te instytucje, aby w dalszym ciągu rozwijały projekty w zakresie kontaktów międzyludzkich, wsparcia wymiany młodzieży i studentów oraz programów stypendialnych, które mają kluczowe znaczenie dla wzmocnienia więzi pomiędzy społeczeństwami na kontynencie oraz zwiększania współpracy pomiędzy Unią Europejską a państwami Europy Wschodniej. Podkreślili zwłaszcza konieczność pełnego otwarcia dla uczestników z państw PW nowych, kompleksowych programów „Erasmus dla wszystkich” oraz „Kreatywna Europa”.

Podkreślili znaczenie szerszego zaangażowania społeczeństw we wdrażanie celów Partnerstwa Wschodniego. Ponowili poparcie dla Forum Społeczeństwa Obywatelskiego PW, podkreślili znaczenie Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest oraz Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego oraz wyrazili poparcie dla oddolnego rozwoju Forum Biznesu PW. Podkreślili znaczenie zaangażowania środowisk biznesowych w Partnerstwo Wschodnie, zwłaszcza w zakresie programów i innych inicjatyw adresowanych do małych i średnich przedsiębiorstw.

Podkreślili znaczenie zwiększenia widoczności Partnerstwa Wschodniego poprzez przygotowanie i wdrożenie strategii widoczności przewidzianej w Mapie Drogowej PW, a także poprzez synonowanie znakiem PW wszystkich projektów i inicjatyw UE w regionie.

Kraków/Wieliczka, 17 maja 2013 r.

10. Wspólne oświadczenie ministrów obrony państw Grupy Wyszehradzkiej

Ministrowie spotkali się w Brukseli, aby podsumować rezultaty współpracy państw Grupy Wyszehradzkiej w zakresie obrony oraz określić przyszłe priorytety.

Potwierdzili wolę dalszego zacieśniania współpracy poprzez wykorzystanie politycznego impulsu, jaki dostarczyli współpracy w zakresie obrony przywódcy państw Grupy Wyszehradzkiej na szczycie w Warszawie dnia 6 marca 2013 roku. We wspólnym oświadczeniu przyjętym na spotkaniu ministrów obrony państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Francji i Niemiec określono zasady, środki i obszary priorytetowe dotyczące współpracy w dziedzinie obrony.

Cele i zasady

Współpraca umożliwia osiągnięcie większej synergii między państwami Grupy Wyszehradzkiej w obszarze obrony. W ciągu ostatnich dwudziestu lat Grupa Wyszehradzka wspierała wysiłki swoich poszczególnych członków oraz zapewniała komplementarny charakter ich działań. Sprzyjała ona również dokonywaniu bardziej przemyślanych i racjonalnych wyborów dotyczących obrony i bezpieczeństwa.

Współpraca państw Grupy Wyszehradzkiej w dziedzinie obrony nadal będzie miała na celu wspieranie NATO i UE w realizacji wszystkich zadań i misji. Ponieważ obrona zbiorowa pozostaje kluczowym zadaniem NATO, państwa Grupy Wyszehradzkiej będą się starały pomóc Sojuszowi

sprościć wyzwaniom nowoczesnego świata. Ich aktywne uczestnictwo w działaniach NATO w Afganistanie oraz wkład we współpracę z partnerami świadczą o woli zaangażowania w zarządzanie kryzysowe oraz w realizację koncepcji kooperatywnego bezpieczeństwa w ramach NATO. Państwa Grupy Wyszehradzkiej są również jednomyślnie co do przyszłości NATO i popierają planowane rozmowy strategiczne na temat funkcjonowania NATO po utworzeniu ISAF.

Współpraca w ramach Grupy Wyszehradzkiej będzie również miała na celu zwiększenie wpływu naszych państw na wspólną politykę bezpieczeństwa i obrony UE. WPBiO okazała się przydatnym instrumentem zapewniającym bezpieczeństwo w Europie. Wymaga ona kompleksowego podejścia ze strony państw członkowskich, obejmującego zarówno działania wojskowe, jak i działania cywilne. Ministrowie obrony w pełni zgadzają się z celami współpracy w ramach Grupy Wyszehradzkiej, określonymi przez ministrów spraw zagranicznych w deklaracji sporządzonej w Bratysławie dnia 19 kwietnia 2013 roku.

Państwa Grupy Wyszehradzkiej są otwarte na współpracę z sąsiadami na rzecz stabilności, integracji i rozwoju potencjału.

Główne obszary współpracy i dalsze działania

Wiele już osiągnęliśmy, wciąż jednak mamy znaczne możliwości rozwoju w różnych obszarach.

Wyszehradzka Grupa Bojowa UE, której powołanie planuje się na rok 2016, jest najlepszym dowodem na to, że wielonarodowe formacje przyczyniają się do rozwoju współpracy w ramach Grupy Wyszehradzkiej. Grupa Bojowa powinna stać się instrumentem współpracy w dziedzinie szkoleń, ćwiczeń i rozwoju potencjału. Plan na 2016 rok powinien zostać jak najszybciej opracowany. Będzie on zakładał likwidację istniejących luk w potencjale oraz określenie możliwości uczestników spoza Grupy Wyszehradzkiej. Zaplanowane na rok 2015 ćwiczenia Grupy Bojowej mogą dopomóc Grupie Wyszehradzkiej w jej staraniach związanych z Inicjatywą Sił Połączonych NATO (CFI). Państwa Grupy Wyszehradzkiej zamierzają wykorzystywać wiedzę i doświadczenie zdobyte w czasie przygotowań do okresu gotowości oraz zastanowić się, czy elementy tworzące grupę bojową można utrzymać po jej rozwiązaniu.

Edukacja, szkolenie i wspólne ćwiczenia zajmą więcej miejsca w agendzie Grupy Wyszehradzkiej. Wraz z rozwiązaniem ISAF kwestia utrzymania interoperacyjności sojuszników oraz ich zdolności do prowadzenia różnych operacji zyska na znaczeniu. W związku z tym Grupa Wyszehradzka nadal będzie wspierać rozwój Inicjatywy Sił Połączonych i analizować możliwości współpracy na wszystkich etapach jej rozwoju i wdrażania. W celu realizacji inicjatywy ocenie poddana zostanie możliwość zacieśnienia współpracy w ramach Wielonarodowego Korpusu Północno-Wschodniego w Szczecinie (MNC-NE). Zakres, w jakim możliwe jest wykorzystanie krajowych akademii i ośrodków szkoleniowych państw Grupy Wyszehradzkiej do celów realizacji Inicjatywy Sił Połączonych, będzie przedmiotem dalszych analiz. Oczekuje się, że najbliższe ćwiczenia Sił Odpowiedzi NATO Steadfast Jazz 2013 oraz ćwiczenia Capable Logisticians 2013 utworzą drogę do realizacji inicjatywy. Ćwiczenia NATO należy odpowiednio połączyć ze zorganizowanymi na większą skalę ćwiczeniami krajowymi, w których udział byłby otwarty dla sojuszników i partnerów.

Państwa Grupy Wyszehradzkiej będą rozszerzały współpracę w zakresie **szkoleń lotniczych**, aby zapewnić korzyści skali i zwiększyć interoperacyjność. Należy w pełni wykorzystać fakt ustanowienia Wielonarodowego Centrum Szkoleń Lotniczych w ramach programu „Intelligentna Obrona”.

Państwa Grupy Wyszehradzkiej nadal będą poszukiwać możliwości rozszerzenia współpracy w zakresie **rozwój potencjału** obronnego na swoich terytoriach, a także uczestniczyć

w operacjach i misjach NATO i UE. Mimo że rozwój takiego potencjału leży w gestii poszczególnych państw, wielonarodowe projekty często dostarczają cennych wskazówek na temat rozwoju potencjału wojskowego w czasach, gdy konieczne jest oszczędzanie. W związku z tym państwa Grupy Wyszehradzkiej są zaangażowane w inicjatywę NATO „Inteligentna Obrona” oraz w unijną inicjatywę łączenia i udostępniania zdolności wojskowych. Współpraca dotyczyć będzie głównie:

- **potencjału w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia.** Państwa Grupy Wyszehradzkiej odegrały aktywną rolę w rozwoju obrony przed bronią masowego rażenia. Kwestia łączenia potencjału w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia zyskała na znaczeniu, odkąd uwzględniono ją w najbardziej obiecujących programach z cyklu „Inteligentna Obrona” (kategoria 1). Odpowiednio zorganizowany Batalion Obrony przed Bronią Masowego Rażenia zapewni NATO niezbędny i pewny potencjał. Podobnie jak Wyszehradzka Grupa Bojowa, może on stać się instrumentem trwałej współpracy wojskowej między naszymi krajami. W związku z tym nasze działania powinny koncentrować się na realizacji ustalonego harmonogramu, zgodnie z którym batalion ma osiągnąć wstępną zdolność operacyjną w 2016 roku, a pełną zdolność operacyjną w 2018 roku. Państwa Grupy Wyszehradzkiej powinny również wykorzystywać doświadczenia zdobyte podczas pełnienia dyżurów w siłach odpowiedzi NATO, tworzenia Wspólnego Centrum Doskonałości ds. Wspólnej Obrony przed Bronią Masowego Rażenia oraz rozmieszczania sił zbrojnych w ciągu ostatnich dwudziestu lat;
- **wspólnej logistyki.** Możliwość wspierania wspólnej logistyki w ramach operacji wielonarodowych będzie przedmiotem analizy opartej na doświadczeniach zdobytych podczas ćwiczeń Capable Logisticians 2013 oraz tworzenia Wyszehradzkiej Grupy Bojowej i Wielonarodowego Centrum Koordynacji Logistycznej w Pradze;
- **zwalczania zagrożeń cybernetycznych.** W związku z tym, że bezpieczeństwo cybernetyczne staje się obecnie kwestią kluczową, państwa Grupy Wyszehradzkiej zamierzają zacieśnić współpracę w zakresie zwalczania zagrożeń cybernetycznych na poziomie politycznym i operacyjnym. Ich działania powinny być ściśle związane z projektem Wielonarodowego Rozwoju Potencjału Cybernetycznego w ramach programu NATO „Inteligentna Obrona” oraz z dowodzoną przez EAO Grupą ds. Projektu Obrony Cybernetycznej;
- **współpracy w obszarze uzbrojenia,** w którym realizuje się szereg projektów szczegółowych. Dyrektorzy polityczni ds. uzbrojenia z państw Grupy Wyszehradzkiej wybrali najbardziej obiecujące projekty, na których powinna koncentrować się nasza współpraca. Wśród wymienionych elementów uzbrojenia wymieniono platformy kołowe i gąsienicowe, amunicję, środki ochrony indywidualnej oraz systemy przeciwdziałania IED. Ponadto istnieją znaczne możliwości współpracy w zakresie rozwoju nowego potencjału, między innymi w zakresie systemów bezpilotowych lub C4ISR;
- **obrony powietrznej i przeciwrakietowej,** która może w znacznym stopniu przyczynić się do zapewnienia skutecznej obrony zarówno naszych krajów, jak i NATO. Państwa Grupy Wyszehradzkiej przeanalizują możliwości dotyczące zacieśnienia współpracy w tym obszarze.

Powyższa lista nie jest wyczerpująca. Obszary określone jako priorytetowe powinny stać się przedmiotem pogłębionej analizy. Nad omówionymi projektami pracować będą kompetentni eksperci z krajów Grupy Wyszehradzkiej.

Ministrowie są wdzięczni Polsce za wysiłki na rzecz rozwoju współpracy w dziedzinie obrony. Nie byłby on jednak możliwy, gdyby nie osiągnięcia poprzednich prezydentur.

Państwa Grupy Wyszehradzkiej zapowiadają, że będą wspierać prezydenturę węgierską, aby dalej rozwijać współpracę między sobą.

Bruksela, 4 czerwca 2013 r.

11. Mapa drogowa w kierunku wspólnego regionalnego rynku gazu V4

Państwa Grupy Wyszehradzkiej (V4), tj. Czechy, Węgry, Polska i Słowacja, zwane dalej „Stronami”, uwzględniając porozumienie w sprawie integracji rynku gazu w regionie V4 (*Memorandum of Understanding* z dnia 31 października 2012), uwzględniając program działań zmierzających do zatwierdzenia niniejszej Mapy Drogowej uzgodniony w ramach Grupy Wysokiego Szczebla V4 ds. bezpieczeństwa energetycznego, mając na uwadze wnioski ze Wspólnego Raportu Krajowych Organów Regulacyjnych na temat płynności rynku gazu w regionie V4 (*„Analysis of the current state of market liquidity in the V4 region – state of play and challenges ahead”*), mając na uwadze wyniki analizy koncepcyjnej dotyczącej docelowego modelu rynku gazu dla regionu V4 (*„The Gas Target Model for the Visegrad 4 region”*), potwierdzając potrzebę ciągłego rozwijania i ulepszania podstawowej infrastruktury gazowej w naszym regionie wokół osi północ-południe i ze względu na to, że:

- instrumenty polityki energetycznej UE uwypuklają potrzebę wspierania współpracy regionalnej w celu integracji rynków krajowych na jednym lub wielu szczeblach regionalnych jako kroku w kierunku utworzenia zliberalizowanego wewnętrznego rynku gazu UE.
- Grupa Wyszehradzka pokazała, że posiada odpowiedni potencjał i zdolności do promowania wspólnych inicjatyw i priorytetów krajów V4 na szczeblu UE.
- Odpowiednia infrastruktura, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności przesyłowych między krajami V4, jest podstawowym warunkiem wstępnym dla rozwoju jakiegokolwiek zintegrowanego rynku. W ramach flagowego projektu V4 – korytarza Północ-Południe w Europie Środkowo-Wschodniej – określono już główne priorytety regionalne w odniesieniu do infrastruktury gazowej. Obecnie naszym wspólnym celem jest przezwyciężenie wszelkich przeszkód proceduralnych/administracyjnych stojących na drodze do terminowej realizacji priorytetowych projektów oraz zagwarantowanie niezbędnych funduszy w ramach nowego instrumentu finansowego dla podstawowej infrastruktury energetycznej UE o nazwie Connecting Europe Facility.
- Proces dalszej integracji między krajami V4 utrudniają istotne bariery handlowe. Należą do nich między innymi różnice w przepisach regulacyjnych, zasadach przesyłu, taryfach przesyłowych oraz stopniu zaawansowania procesów liberalizacji rynku w poszczególnych krajach. Przeszkody te zostały dokładnie zdiagnozowane we wspólnym raporcie na temat płynności rynku gazu w krajach V4 przygotowanym przez krajowe organy regulacyjne V4.
- W celu pełnego wykorzystania nowo wybudowanej infrastruktury należy ustanowić trwałe ramy współpracy w sferze regulacyjnej i handlowej. Wraz z rozwojem

infrastruktury należy wprowadzić stosowne zmiany w przepisach krajowych. To kwestia o zasadniczym znaczeniu, jeśli chodzi o przyszłe wykorzystanie nowych zdolności przesyłowych w regionie. Pomoże to również przyciągnąć do regionu V4 więcej dostawców zewnętrznych. Będzie to wymagało decyzji politycznej spójnej z interesami ekonomicznymi i strategiami przedsiębiorstw.

Uzgodniły, co następuje:

Fizyczna integracja regionu V4

1. Rozwój infrastruktury i połączeń między krajami V4 jest niezbędnym i podstawowym elementem z punktu widzenia wiarygodności wszelkich dalszych planów integracji regionu V4. W związku z tym Strony dołożą wszelkich starań, by zrealizować wszystkie ustalone projekty infrastrukturalne służące utworzeniu fizycznych połączeń między krajami V4.
2. W związku z tym Strony potwierdzają swoje pełne poparcie polityczne niezbędne do szybkiego wybudowania nowych oraz rozbudowy istniejących połączeń między Węgrami, Słowacją, Czechami i Polską, zgodnie z ustaleniami dotyczącymi korytarza Północ-Południe w Europie Środkowo-Wschodniej.
3. Jeśli chodzi o zapewnienie spójności decyzji politycznych z interesami ekonomicznymi i strategiami przedsiębiorstw, Strony przypisują istotną rolę Regionalnemu Planowi Inwestycyjnemu Gazownictwa w Europie Środkowo-Wschodniej (Central and Eastern Europe Gas Regional Investment Plan – CEE GRIP) i zachęcają operatorów sieci przesyłowych (OSP) do opracowania takiego planu dla Europy Środkowej i Wschodniej, w którym wyszczególnione zostaną wszystkie inwestycje niezbędne do rozwoju Korytarza Gazowego Północ-Południe.

Koncepcja rynku dla regionu V4

4. Nie ulega wątpliwości, że unikanie jakichkolwiek propozycji aktywnej integracji rynku będzie szkodziło rozwojowi zliberalizowanego rynku gazu w regionie. Jednakże Strony podzielają pogląd, że wszelkie działania podejmowane w ramach Grupy V4 powinny być uzależnione od rozwoju sytuacji. Dlatego Strony decydują się na przyjęcie podejścia opartego na stopniowym planowaniu, samodzielnym uczeniu się i elastyczności zamiast sztywnego trzymania się z góry ustalonego trybu postępowania. Jest to podejście, które można określić mianem „opcji bezstratnej” (*no regret*), bo pozwala w dowolnym momencie wprowadzić niezbędne poprawki w programie działania w zależności od przebiegu fizycznej integracji rynku w regionie i zdarzeń zachodzących w otoczeniu.
5. Odnosząc się do instrumentów harmonizacyjnych zawartych w Trzecim Pakiecie Energetycznym i mając na uwadze wszystkie istniejące platformy współpracy regionalnej między krajowymi organami regulacyjnymi (NRA) i operatorami sieci przesyłowych (TSO) oraz określone w powyższym pakiecie ramy instytucjonalne, Strony postanawiają niniejszym podjąć wszelkie niezbędne działania w celu stworzenia optymalnego otoczenia regulacyjnego i gospodarczego, co pozwoli im na podjęcie ostatecznej decyzji w sprawie zaawansowanego modelu rynku dla regionu V4 w momencie, gdy będą dostępne podstawowe dane potrzebne do opracowania ostatecznej strategii.
6. Jako pierwszy krok i podstawowy środek regulacyjny w ramach procesu integracji Strony postanawiają niniejszym usprawnić współpracę w zakresie wdrażania kodeksów sieci UE (EU Network Codes) poprzez zacieśnienie współpracy między krajowymi organami regulacyjnymi i operatorami systemów przesyłowych jako „opcji bezstratnej” dla regionu V4.

Jednakże wszelkie działania Grupy V4 dotyczące wspólnego wdrażania kodeksów sieci UE powinny uwzględniać i wynikać z tempa, jakiego w skali UE nabierze proces wdrażania postanowień kodeksów sieci przed nadaniem im prawnie wiążącego charakteru. Proces ten rozpoczął się już w 2012 roku w ramach Regionalnej Inicjatywy Gazowej wraz z publikacją „Mapy drogowej dla szybkiego wdrożenia kodeksu sieci w zakresie mechanizmów alokacji przepustowości (CAM NC) dla gazu”, która ma na celu ułatwić szybkie wdrożenie CAM NC poprzez projekty pilotażowe obejmujące wybrane połączenia między państwami członkowskimi UE. Biorąc pod uwagę doświadczenia związane z tą pierwszą, zorientowaną na projekty międzyregionalną mapą drogową CAM NC rozważa się aktualnie zastosowanie podobnego rozwiązania do szybkiego wdrożenia pozostałych kodeksów sieci UE.

7. Mając na uwadze powyższy odgórny proces, Strony zachęcają OSP do podjęcia przy wsparciu KOR skoordynowanych działań na szczeblu regionalnym ukierunkowanych na jak najbardziej spójne i skuteczne wdrożenie kodeksów sieci. Powinny one objąć:
 - kodeks sieci w zakresie mechanizmów alokacji przepustowości (CAM NC) ze szczególnym uwzględnieniem wspólnego produktu w postaci połączonej zdolności przesyłowej na osi Północ-Południe obejmującego wszystkie istotne punkty połączeń międzykrajowych w regionie V4 i ewentualną współpracę dotyczącą kolejnych kodeksów sieci, takich jak:
 - kodeks sieci w zakresie bilansowania sieci przesyłowej gazu (BAL NC);
 - kodeks sieci w zakresie interoperacyjności i zasad wymiany danych (INT NC) – w celu zwiększenia interoperacyjności systemów i zharmonizowania ram technicznych w regionie V4.
8. Jeśli chodzi o modele rynku wysokiego szczebla brane pod uwagę w wypadku integracji regionu V4 (tj. krajowe obszary rynkowe, transgraniczne obszary rynkowe, region handlowy lub sprzężenie rynków), Strony zachęcają OSP do wykonania studium operacyjnego dotyczącego możliwości wprowadzenia w regionie V4 modelu sprzężonych stref rynkowych. Studium to powinno obejmować analizę niezbędnych warunków prawnych i technicznych, wstępnych wymagań oraz kosztów i korzyści związanych z wdrożeniem tego modelu.
9. Jeżeli to studium operacyjne potwierdzi, że model sprzężonych stref rynkowych najlepiej się nadaje do pogłębienia integracji rynku w regionie V4, powinien zostać wzięty pod uwagę przez ministrów energetyki krajów V4 jako pierwszy krok w kierunku opracowania ostatecznej koncepcji rynku dla regionu V4.

Ramy instytucjonalne procesu

10. Strony podkreślają potrzebę sprawnej organizacji procesu regionalizacji rynku gazu V4 od strony instytucjonalnej. W tym zakresie przewidziane jest zastosowanie podejścia odgórne, gdzie wiodąca rola przypadnie ministrom energetyki krajów V4, którzy powinni nadać procesowi niezbędną dynamikę w wymiarze politycznym oraz będą odpowiedzialni za podjęcie w przyszłości decyzji w sprawie ostatecznej koncepcji rynku dla regionu V4.
11. Niniejszym Strony ustanawiają Forum V4 na rzecz integracji rynku gazu, które powinno zapewnić polityczne wsparcie dla tego procesu i koordynację działań między ministerstwami, krajowymi organami regulacyjnymi i operatorami sieci przesyłowych oraz zajmie się harmonizacją prawodawstwa w celu ułatwienia wspólnego wdrażania stosownych kodeksów sieci i usprawnianiem współpracy dotyczącej możliwości wdrożenia ostatecznej koncepcji rynku dla regionu V4.

12. Szczegóły dotyczące struktury operacyjnej oraz zakresu kompetencji Forum V4 na rzecz integracji rynku gazu zostaną uzgodnione przez ministrów energetyki.

Zewnętrzny aspekt integracji rynku gazu regionu V4

13. Niniejszym Strony wyrażają gotowość do rozszerzenia współpracy w dziedzinie integracji rynku gazu na inne państwa, w szczególności kraje nadbałtyckie, Rumunię, Ukrainę, Mołdawię i Chorwację.

Harmonogram działań

	Zadanie	Termin	Podmiot odpowiedzialny
Infrastruktura	Uzgodnienie Regionalnych Planów Inwestycyjnych Gazownictwa w Europie Środkowo-Wschodniej (CEE GRIP)	06.2014	OSP
	Realizacja głównych projektów w zakresie połączeń międzykrajowych w regionie V4	2017/2018	OSP
	Polska-Słowacja (brak ostatecznej decyzji inwestycyjnej)	2017/2018	GAZ-SYSTEM S.A./ Eustream, a.s.
	Słowacja-Węgry	2015	Eustream, a.s./ Magyar Gáz Tranzit Zrt.
	Polska-Czechy (brak ostatecznej decyzji inwestycyjnej)	2017/2018	GAZ-SYSTEM S.A./ NET4GAS, s.r.o.
Instytucje	<i>Ustanowienie Forum V4 na rzecz Integracji Rynku Gazu</i>	06.2013	Szczyt V4
	Zatwierdzenie struktury operacyjnej i zakresu kompetencji Forum V4 na rzecz Integracji Rynku Gazu	10.2013	ministrowie energetyki
Prawodawstwo	Rozpoczęcie działań zmierzających do wspólnego wdrożenia kodeksów sieci UE:		
	— mechanizm alokacji przepustowości	od 2014	OSP (razem z KOR)
	— bilansowanie sieci przesyłowych gazu		
	interoperacyjność i zasady wymiany danych		
	Opracowanie studium operacyjnego na temat sprzężenia rynków w regionie V4 obejmującego następujące elementy:		
— opis i koncepcja produktu w postaci połączonej przepustowości na osi północ-południe	06.2014	OSP (razem z KOR)	
— opis etapów i harmonogram wdrażania koncepcji sprzężenia rynków w regionie V4			
	Zaferowanie rynkowi produktu w postaci połączonej przepustowości na osi północ-południe	2015	OSP (razem z KOR)
	Decyzja dotycząca kolejnych kroków w kierunku określenia ostatecznej koncepcji wspólnego rynku dla regionu V4	06.2014	ministrowie energetyki

Warszawa, 16 czerwca 2013 r.

12. **Wspólne oświadczenie Grupy Wyszehradzkiej oraz Japonii *Partnerstwo oparte na wspólnych wartościach w XXI wieku***

Spotkanie Grupy Wyszehradzkiej (GW) oraz Japonii, będące pierwszą turą rozmów prowadzonych na tak wysokim szczeblu przez GW z krajem azjatyckim, odbyło się w Warszawie 16 czerwca 2013 roku. Spotkanie upamiętniło 10. rocznicę nawiązania współpracy GW oraz Japonii. Z ramienia krajów uczestniczących w spotkaniu udział wzięli: premier Republiki Czeskiej Petr Nečas, premier Węgier Viktor Orbán, premier Japonii Shinzo Abe, premier Rzeczypospolitej Polskiej Donald Tusk, a także premier Słowacji Robert Fico.

GW i Japonia (zwane dalej łącznie „obiema stronami”) dokonały oceny ich dotychczasowej współpracy i wspólnie podejmowanych działań w celu wzmocnienia i rozwoju wzajemnych stosunków w przyszłości.

Obie strony postanowiły uznać rok 2014 za Rok Wymiany GW+Japonia, upamiętniając tym samym 10-lecie współpracy i działając na rzecz dalszego wzmocnienia bliskich więzi między narodami.

Uznając wspólne uniwersalne wartości i zasady, takie jak demokracja, praworządność, prawa człowieka, wolność i gospodarka rynkowa, obie strony zaznaczają, że współpraca między krajami GW i Japonią stanowi integralną część i wymierną wartość dodaną partnerstwa strategicznego krajów UE oraz Japonii.

I. Równorzędni partnerzy zjednoczeni w duchu uniwersalnych wartości

Obie strony potwierdziły, że GW i Japonia, współwyznające uniwersalne wartości i współpracujące na równych, partnerskich warunkach w zakresie spraw międzynarodowych, osiągnęły nowy wymiar współpracy, określony jako „Partnerstwo oparte na wspólnych wartościach w XXI wieku”.

GW i Japonia potwierdziły, że partnerstwo z krajami współwyznającymi uniwersalne wartości stało się istotne i konieczne dla pokoju i dobrobytu na całym świecie. Japonia niezwykle wysoko ocenia rolę i znaczenie GW, która po pomyślnie zakończonym procesie demokratyzacji na początku lat 90. ubiegłego wieku i przystąpieniu do UE w 2004 roku, odgrywa kluczową rolę w strukturach unijnych jako lider w szerzeniu demokracji, zwłaszcza na terenie Europy Wschodniej.

Podzielając zaangażowanie i przywiązanie do demokracji i praworządności, Japonia i kraje GW wyrażają gotowość połączenia swoich wysiłków w celu wspierania dobrych praktyk w zakresie praworządności i dobrze pojętej współpracy w stosunkach międzynarodowych i gospodarce światowej.

Znaczenie Partnerstwa Wschodniego

Japonia podkreśliła swoje poparcie dla polityki Partnerstwa Wschodniego UE, która przyczynia się do demokratyzacji i popularyzacji gospodarki rynkowej w całej Europie Wschodniej. GW i Japonia uznają, że zarówno Japonii, jak i UE, zależy na bardziej wnikliwym zbadaniu możliwych obszarów współpracy w zakresie polityki demokracji, praworządności, praw człowieka i podstawowych swobód obywatelskich; obie strony wyrażają silne pragnienie dalszego rozwijania stosunków UE-Japonia w ramach współpracy GW oraz Japonii.

Japonia z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie GW w wymianę doświadczeń na temat reform i procesu transformacji z partnerami z Europy Wschodniej, a także programu *Visegrad 4 Eastern Partnership (V4EaP)* stworzonych przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki.

Program ma na celu ułatwić procesy transformacji systemowych i demokratyzacji w krajach Partnerstwa Wschodniego. Program GW i PW, realizowany przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki (IVF), może stać się odpowiednią platformą dla przyszłych wspólnych działań krajów GW i Japonii.

Obie strony uznały, że Seminarium zatytułowane „Grupa Wyszehradzka i Japonia razem dla Partnerstwa Wschodniego” połączone z otwartą dyskusją, przeprowadzone przez *Josai University Educational Corporation* w Tokio w lutym 2013 r., przyczyniło się do wzmocnienia współpracy pomiędzy krajami GW i Japonii w zakresie rozwoju Partnerstwa Wschodniego.

Japonia zamierza oddelegować przedstawiciela wysokiego szczebla na Szczyt Partnerstwa Wschodniego (PW), który odbędzie się w Wilnie w listopadzie 2013 roku, w celu wzmocnienia współpracy w przyszłości.

Współpraca w ramach Oficjalnej Pomocy Rozwojowej (ODA)

Państwa GW doceniają udzielaną przez Japonię ODA na rzecz krajów rozwijających się, zwłaszcza państw Partnerstwa Wschodniego. Japonia z zadowoleniem przyjmuje fakt, że państwa GW stały się integralną częścią globalnej społeczności darczyńców.

GW i Japonia potwierdziły swoje ciągłe zaangażowanie w promowanie idei demokracji i gospodarki rynkowej na całym świecie. Obie strony wyraziły chęć wymiany wiedzy i doświadczenia w ramach współpracy rozwojowej, a także wskazania skutecznych sposobów na taką wymianę doświadczeń w ramach ODA w krajach Partnerstwa Wschodniego. Mając powyższe na uwadze, obie strony wyraziły chęć zorganizowania seminarium poświęconego ODA, w celu upowszechniania ich dotychczasowego doświadczenia w zakresie ODA w krajach Partnerstwa Wschodniego i Bałkanów Zachodnich. Ponadto Japonia poinformowała, że wyznaczy swojego oficera łącznikowego przy każdej Ambasadzie Japonii we wszystkich krajach GW; krok taki ma zapewnić stworzenie skutecznego mechanizmu przekazywania informacji dotyczących japońskiej pomocy rozwojowej na rzecz krajów PW. GW z zadowoleniem przyjęła inicjatywę Japonii oraz potwierdziła gotowość do koordynowania własnych programów w ramach ODA.

Współpraca z właściwymi organizacjami i instytucjami

Japonia z wielkim uznaniem odniosła się do roli, jaką GW odgrywa we Wspólnocie Demokracji, Międzynarodowym Centrum Transformacji Demokratycznej, oraz Europejskim Funduszu na rzecz Demokracji. Z kolei GW podkreśliła niezwykle pozytywną rolę, jaką Japonia odgrywa we Wspólnocie Demokracji i na innych forach międzynarodowych.

II. Współpraca w zakresie bezpieczeństwa

Podczas spotkania GW i Japonii omówiono kwestie bezpieczeństwa w wymiarze ogólnosiwiatowym i regionalnym. Obie strony potwierdziły swoje zaangażowanie we współpracę z Organizacją Narodów Zjednoczonych, Unią Europejską i Paktem Północnoatlantyckim (NATO), a także z innymi multilateralnymi instytucjami międzynarodowymi, w celu promowania i budowania globalnego bezpieczeństwa. Obie strony podkreśliły, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia, terroryzm, cyber-terroryzm, rozprzestrzenianie broni rakietowej i technologii jej budowy, przestępczość zorganizowana i nielegalny handel bronią nadal stanowią poważne zagrożenie

zarówno dla bezpieczeństwa międzynarodowego, jak i gospodarki światowej. GW i Japonia potwierdziły znaczenie utrzymania porządku prawnego na morzach i oceanach w oparciu o zapisy prawa międzynarodowego i zasadę swobody i bezpieczeństwa żeglugi. Obie strony zaznaczyły, że oceany, jako dobro wspólne całej ludzkości, powinny być otwarte, wolne i bezpieczne; podkreślono także znaczenie przestrzegania tychże zasad w myśl prawa międzynarodowego, w tym Konwencji ONZ o prawie morza.

Obie strony z zadowoleniem przyjęły rozwój przyjaznych stosunków między Japonią i Paktem Północnoatlantyckim (NATO) jako, że jest to istotny element polityki wspólnego bezpieczeństwa. W tym duchu, obie strony potwierdziły swoje zaangażowanie na rzecz zintensyfikowania dialogu politycznego i rozwoju praktycznej współpracy w zakresie wspólnych, globalnych wyzwań i w obszarach pozostających w zainteresowaniu wszystkich stron. GW i Japonia potwierdziły również, że Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) i jej Partnerskie Kraje Współpracy uzupełniają się w zakresie promowania bezpieczeństwa w regionie euroatlantyckim i euroazjatyckim, a także w Azji i regionie śródziemnomorskim. V4 i Japonia potwierdziły ponadto, że działania w ramach polityki zarządzania kryzysowego i budowania pokoju w krajach w sytuacji pokonfliktowej, prowadzone w ramach Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony UE (WPBiO), mają szczególne znaczenie dla krajów wychodzących z konfliktów.

Obie strony wyraziły pogląd, że kwestia utrzymania stabilności i rozwoju Azji Wschodniej jest niezbędna dla zapewnienia pokoju i dobrobytu społeczności międzynarodowej jako całości.

GW i Japonia uznają, że bezpieczeństwo Azji Wschodniej i Europy jest ściśle powiązane i postanawiają podjąć działania na rzecz poprawy wzajemnego zrozumienia problemów bezpieczeństwa na szczeblu regionalnym. Obie strony zgodziły się co do wagi stosowania się do prawa międzynarodowego, szczególnie w zakresie sprawach morskich. Mając powyższe na uwadze, obie strony uznają wagę zapewnienia skutecznej kontroli eksportu broni oraz towarów i technologii podwójnego zastosowania w tym regionie.

GW i Japonia wyraziły poważne zaniepokojenie prowadzonymi przez Koreę Północną programami nuklearnymi i raketowymi, w tym programem wzbogacania uranu. Obie strony z całą surowością potępiają przeprowadzony 12 lutego 2013 r. przez Koreę Północną test atomowy oraz próby raketowe przeprowadzone w kwietniu i grudniu 2012 roku jako brutalne naruszenie stosownych rezolucji Rady Bezpieczeństwa NZ (RB ONZ). Obie strony wezwały Koreę Północną do podjęcia konkretnych działań w kierunku denuklearyzacji, jak również do pełnego wdrożenia stosownych rezolucji RB NZ, w tym Rezolucji 2094 i zapisów Wspólnego Oświadczenia Rozmów Sześciopartnych z 2005 roku. Obie strony wyraziły najwyższe zaniepokojenie przypadkami łamania praw człowieka w Korei Północnej, a także stanowczo wezwały Koreę Północną do natychmiastowego rozwiązania budzących troskę społeczności międzynarodowej kwestii humanitarnych, w tym przypadków uprowadzeń obywateli.

Obie strony potwierdziły swoje zaangażowanie na rzecz budowy stabilnego, bezpiecznego i samodzielnego państwa Afganistan po 2014 roku. Biorąc pod uwagę ostatnie wydarzenia, GW i Japonia wyrażają zaniepokojenie stanem bezpieczeństwa i sytuacją humanitarną w regionie Sahelu, w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie. W kwestii irańskiego programu nuklearnego, GW i Japonia potwierdziły, że Iran winien bezwzględnie, w pełni i bezwzględnie wywiązać się ze swoich zobowiązań międzynarodowych, w tym zapisów stosownych rezolucji Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) i RB NZ, w celu przywrócenia zaufania społeczności międzynarodowej do pokojowego charakteru irańskiego programu jądrowego. Obie strony podkreśliły swoje poparcie dla rozmów grupy UE 3+3, których celem jest wypracowanie wspólnego, zgodnego i długofalowego rozwiązania kwestii irańskiego programu nuklearnego.

W celu pogłębienia współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa, GW i Japonia wyraziły zamiar wspólnego zorganizowania Seminarium na rzecz Bezpieczeństwa podczas węgierskiej prezydencji w GW, która rozpoczyna się w lipcu 2013 roku.

Współpraca w ramach ONZ

GW i Japonia potwierdziły znaczenie kompleksowej reformy ONZ, ze szczególnym uwzględnieniem reformy Rady Bezpieczeństwa NZ. Obie strony podkreśliły konieczność zwiększenia skuteczności tego organu, przejrzystości i reprezentatywności działania Rady, aby odzwierciedlała ona obecną, faktyczną sytuację międzynarodową. W związku z tym, obie strony potwierdziły swoją wolę współpracy na rzecz reformy Rady Bezpieczeństwa, włączając w to kwestie jej rozszerzenia w zakresie zarówno stałych jak i niestałych członków.

III. Współpraca w dziedzinie gospodarki, nauki, technologii i innowacji

GW i Japonia potwierdziły, że obie strony mają wspólny cel, jakim jest rozwój praktycznej współpracy w dziedzinie gospodarki, nauki, technologii i innowacji. Japonia uznała, że dynamicznie rozwijające się rynki krajów GW stwarzają atrakcyjne możliwości dla firm japońskich; kraje GW uznały z kolei, że japońskie firmy działające na rynkach GW przyczyniają się do tworzenia nowych miejsc pracy. V4 podkreśliła istotną rolę, jaką IVF odgrywa w rozwoju współpracy w tych dziedzinach.

Współpraca w dziedzinie energetyki i klimatu

GW i Japonia omówiły swoje dotychczasowe osiągnięcia w takich dziedzinach, jak energetyka jądrowa, ochrona środowiska, oszczędność energii oraz źródła energii odnawialnej. GW i Japonia wyraziły duże zainteresowanie dalszym pogłębieniem wzajemnej współpracy w wyżej wymienionych obszarach. Japonia potwierdziła swoje zaangażowanie na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa jądrowego na całym świecie, poprzez przekazanie swojej wiedzy i doświadczenia, nabytych w wyniku wypadku w elektrowni jądrowej TEPCO Fukushima Daiichi.

GW i Japonia z zadowoleniem przyjęły fakt, że przedstawiciele sektora prywatnego obu stron wykazali zainteresowanie konkretnymi formami współpracy w dziedzinie energetyki jądrowej i bezpieczeństwa. W celu zidentyfikowania dalszych możliwości współpracy w zakresie wydajności energetycznej, państwa GW zostają zaproszone do udziału w nadchodzącym Seminarium GSEP (Globalnego Partnerstwa na rzecz rozwoju efektywności energetycznej) organizowanego przez Polskę i Japonię w Warszawie jesienią 2013 roku. GW i Japonia wyraziły swoje zaangażowanie na rzecz konstruktywnego współdziałania w zakresie globalnych negocjacji klimatycznych, w celu stworzenia do 2015 roku nowych, sprawiedliwych i skutecznych międzynarodowych ram współpracy dla wszystkich Interesariuszy, szczególnie w kontekście zbliżającej się Konferencji Stron UNFCCC (COP19, Warszawa, listopad 2013 r.).

Rozwój wymiany handlowej, inwestycji i współpracy w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw

Obie strony wyraziły przekonanie, że wzmocnienie więzi gospodarczych, w tym rozwój handlu i inwestycji, jak również wymiana doświadczenia w zakresie małych i średnich przedsiębiorstw, są niezbędne do utrzymania i dalszego rozwoju szeroko rozumianych relacji między GW i Japonią.

GW i Japonia potwierdziły, że kompleksowa Umowa o partnerstwie gospodarczym (EPA)/Umowa o wolnym handlu (FTA) między Japonią i UE znacznie zwiększy dostępność rynków dla firm ja-

pońskich i krajów GW, tym samym przyczyniając się do wzmocnienia stosunków gospodarczych między obiema stronami.

Współpraca w zakresie nauki, technologii i innowacji

Kompleksowe promowanie współpracy w dziedzinie nauki, technologii i innowacji zapewnia wiele wzajemnych korzyści dla krajów GW i Japonii. Kraje GW podkreśliły istotną rolę, jaką Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki (IVF) odgrywa w pogłębianiu współpracy w tych dziedzinach. GW i Japonia z zadowoleniem przyjmują działania podejmowane przez Japońską Agencję Nauki i Technologii (JST) i IVF oraz Słowacką Akademię Nauk (SAS) na rzecz wspólnej organizacji "Warsztatów SAS-IVF-JST" na Słowacji w lipcu 2013 roku.

IV. 2014 – Rokiem Wymiany GW+Japonia, promującym rozwój kontaktów międzyludzkich

Kraje GW i Japonia podkreśliły znaczenie rozwoju bezpośrednich kontaktów międzyludzkich w wielu różnych dziedzinach, takich jak kultura, handel i turystyka, propagowanych wspólnie przez rządy i sektor prywatny obu stron. Obie strony popierają pomysł mianowania Ambasadorów przyjaźni, których zadaniem będzie promowanie roku 2014 jako Roku Wymiany GW+Japonii.

Solidarność krajów GW po wielkim trzęsieniu ziemi we wschodniej Japonii

Wielka solidarność krajów GW z Japonią znalazła swój wyraz w moralnym i materialnym wsparciu okazanym przez te kraje po katastrofalnym trzęsieniu ziemi we wschodniej Japonii w marcu 2011 roku. Japonia wyraziła ogromną wdzięczność za wsparcie otrzymane od rządów i obywateli krajów GW. GW wyraziła wielki podziw dla odwagi i wytrwałości obywateli i władz Japonii w ciągu dwóch lat po tym wydarzeniu, kiedy to udało się w znacznym stopniu zlikwidować skutki trzęsienia ziemi.

W celu przyspieszenia wysiłków na rzecz odbudowy zniszczonych obszarów, obie strony uznały za niezwykle istotne, aby Japonia nadal regularnie przekazywała wyczerpujące informacje na temat bezpieczeństwa żywności i aktualnych poziomów radioaktywności na obszarach zagrożonych, co posłuży dalszemu wzmocnieniu wymiany handlowej między krajami GW i Japonią.

Kultura i oświata

Kraje GW i Japonia podkreśliły swoje wielkie uznanie dla wysiłków podejmowanych przez rządy i sektor prywatny państw obu stron na rzecz pogłębienia wzajemnego zrozumienia, przejawiające się w różnorodnych inicjatywach mających na celu promocję kultur obu stron. Kraje GW z uznaniem odniosły się do polityki „Cool Japan”, której celem jest promocja i pogłębianie wiedzy o kulturze japońskiej na całym świecie. Obie strony w szczególności z zadowoleniem przyjmują działania podejmowane przez Środkowoeuropejskie Stowarzyszenie Kulturalne Nō i Kyōgen na rzecz wspierania młodych talentów i promowanie wymiany studentów.

GW i Japonia wyraziły swoje uznanie dla wysiłków podejmowanych przez instytucje i placówki oświatowe na rzecz poprawy znajomości języków obcych i popularyzacji programów wymiany studentów. Obie strony z zadowoleniem przyjęły również fakt, że w placówkach oświatowych w Japonii coraz częściej organizowane są lekcje języków państw GW. GW i Japonia szczerze zachęcają Centrum Kultury Japońskiej w Budapeszcie, Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie, Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie i Uniwersytet Karola w Pradze do dalszego odgrywania aktywnej roli w procesie poprawy znajomości języka japońskiego i kultury japońskiej w krajach GW.

Kraje GW i Japonia wyraziły chęć wspierania rozwoju turystyki w swoich krajach, jako sposobu na osiągnięcie lepszego, wzajemnego zrozumienia.

Rozwój kontaktów między młodzieżą

Wymiana młodzieży jest podstawowym narzędziem służącym wzmocnieniu przyszłych stosunków pomiędzy krajami GW i Japonią. Mając powyższe na względzie, GW i Japonia podkreśliły niezwykłą wartość programów typu *Working Holiday Scheme*, które służą promowaniu interakcji międzyludzkich i rozwojowi wzajemnych kontaktów pomiędzy młodymi ludźmi.

V. Płaszczyzny przyszłego dialogu

GW i Japonia wyraziły silne pragnienie dalszego rozwoju partnerskich relacji, w oparciu o wspólne wartości, poprzez dialog na różnych płaszczyznach. W celu pogłębienia wzajemnego zrozumienia i współpracy, GW i Japonia podkreśliły znaczenie utrzymania regularnego dialogu na wysokim szczeblu w ramach Szczytów Japonia+GW oraz spotkań ministrów spraw zagranicznych obu stron.

Obie strony wyraziły chęć nawiązania okresowego dialogu między Prezydentą GW a Ambasadorami Japonii akredytowanymi w krajach GW, a także dialogu między Ambasadorami krajów GW akredytowanymi w Japonii z przedstawicielami władz japońskich, w celu rozwoju dalszej współpracy z krajami GW.

Ponadto, obie strony wyraziły zamiar utworzenia grupy ds. Dialogu Politycznego GW i Japonii, w celu dalszego pogłębienia zrozumienia dla zagadnień międzynarodowych.

Japonia ogłosiła, że zamierza zwrócić się z prośbą do premiera Węgier, czyli gospodarza kolejnej Prezydencji GW, o ocenę przebiegu obecnego Spotkania GW i Japonii, podczas oficjalnej wizyty Premiera Węgier w Japonii.

Warszawa, 16 czerwca 2013 r.

13. Wspólna Deklaracja Ministrów Spraw Zagranicznych państw Grupy Wyszehradzkiej i Chorwacji z okazji przystąpienia Chorwacji do UE

Ministrowie Spraw Zagranicznych Państw V4 i Chorwacji potwierdzają, że od chwili przystąpienia do Unii Europejskiej, Państwa V4 udzielały mocnego poparcia politycznego dla procesu rozszerzania UE poprzez nadawanie tej sprawie wysokiego priorytetu w działaniach UE oraz przekazywanie swoich wyjątkowych doświadczeń w dziedzinie integracji europejskiej i euroatlantyckiej. Węgierska a następnie Polska Prezydencja w Radzie UE zdynamizowały negocjacje akcesyjne.

Okres ustępującej Prezydencji Polski w V4 zbiegł się w czasie z ostatnim etapem procesu przystępowania Chorwacji do UE. Węgry przejmą rotacyjną Prezydencję w V4 1 lipca 2013 r. – w dniu przystąpienia Chorwacji do UE jako 28. państwa członkowskiego. Członkostwo otworzy nowe możliwości przed Chorwacją, która stanie się jednym ze współtwórców wspólnej polityki unijnej i w ten sposób weźmie na siebie współodpowiedzialność za przyszłość Europy.

Współpraca regionalna jest kamieniem węgielnym integracji europejskiej. Po przystąpieniu Chorwacji do UE, państwa V4 wyrażają swoją gotowość dzielenia się z nią swoimi doświadczeniami związanymi z początkowymi etapami członkostwa w UE. Jednocześnie doświadczenia

Chorwacji związane z akcesją będą niezmiernie wartościowe dla innych krajów kandydujących i mogą się w dużej mierze przyczynić do lepszej współpracy regionalnej.

Kierując się potrzebą ściślejszej współpracy na rzecz wzmocnienia pozycji w regionie oraz zbudowania silnej, stabilnej i demokratycznej Europy, państwa V4 i Chorwacja, jako nowe państwo członkowskie UE, zamierzają

- dalej rozwijać i wzmocniać proces integracji europejskiej;
- wspierać politykę rozszerzenia UE, zwłaszcza w odniesieniu do regionu Bałkanów Zachodnich;
- aktywnie wspierać Europejską Politykę Sąsiedztwa, kładąc szczególny nacisk na Partnerstwo Wschodnie;
- realizować wspólne działania polityczne i o charakterze projektowym;
- zwiększyć wspólne wysiłki na rzecz rozwiązywania problemów regionalnych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w pierwszym etapie współpracy, opisanym w Programie nadchodzącej Prezydencji Węgier w V4, a w szczególności eliminować „wąskie gardła” w infrastrukturze regionu oraz rozwijać oś regionalnych sieci połączeń drogowych i kolejowych Północ-Południe oraz wzmocniać bezpieczeństwo energetyczne;
- sprzyjać wymianie kulturalnej państw V4 i Chorwacji w celu zacieśniania kontaktów międzyludzkich oraz wzmocnienia relacji między społeczeństwami obywatelskimi;
- pogłębiać współpracę sektorową.

W dniu 1 lipca 2013 r. Chorwacja stanie się 28. członkiem Unii Europejskiej. Grupa Wyszehradzka wspierała i nadal będzie wspierać i propagować niezwykle udaną politykę rozszerzenia UE, która będzie nadal stwarzać nowe perspektywy dla wszystkich zainteresowanych. Cieszymy się, że Chorwacja włączy się do tego wspólnego przedsięwzięcia.

Budapeszt, 26 czerwca 2013 r.

Polecane strony internetowe:

Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP: <http://www.msz.gov.pl/pl/>

Grupa Wyszehradzka: <http://www.visegradgroup.eu/>

Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki: <http://visegradfund.org/>